

Hind 19 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Postritel:

Jessica Alba

Rasmus

Oma
sulega

Sellest,
millest
tegelikult

ei tahaks rääkida

Ilurulluiskudel

Kalakool

jatkub

Legendaarne
deliin

Südamlikud
jõuturoad

Oma

eesti

joulumargid

Lumekuningannale külla!

Mie lugejate isad-emad mäletavad raudselt ETV-s 1986. aastal esilinas-tunud **Ivo Eensalu** telelavastust "Lumekuninganna". Nüüd võite teiegi Eesti Draamateatrit külastades näha seda J. Švartsi ilusat (H. Chr. Anderseni muinasjutu põhjal loodud) tükki. Lavastaja on küll sama, kuid veidi kohandatud kujul kõlavad **Tõnu Naissoo** laulud, mille tekstid kirjutas **Ott Arder**. Jäekuningannat mängib **Merle Palmiste**, **Gerdat Harriet Toompere** ning **Kajd Ott Sepp**. Lavastuses teevad kaasa veel **Tõnu Oja**, **Ester Pajusoo**, **Viire Valdma**, **Ivo Uukkivi**, **Elina Reinold**, **Taavi Teplenkov**, **Kleer Maibaum**, **Ain Lutsepp**, **Maria Klenskaja**, **Pille Lukin**, **Jaanus Orgulas** ja **Tõnu Mikiver**. Kunstnikutöö tegi **Maire Raidma**, liikumise mõttes välja **Marge Ehrenbusch**.

Muide, "Lumekuninganna" esietendus esmakordselt Draamateatris 31. detsembril 1959. Lumekuningannaks oli tookord **Inna Taarna**, **Kajks Salme Reek**, **Gerdaks** tänase tüki vanaema **Ester Pajusoo** ning väikeseks röövlitüdrukuks **Ita Ever**.

Vaata aga vaata!

Ega meil praegu eriti palju laste- ega noortesaateid tele-ekraanilt näidata. Hea uudis on see, et 1. detsembril alustas ETV uute noortesaadete "**Vaata mind!**" tegemist. Saatejuhid **Anne** ja **Helene** ei kونا stuudios, vaid käivad kõikvõimalikes põnevates kohtades. Mõlemad kõnelevad vabalt nii eesti kui vene keelt, nii et saadet võivad vaadata ka vene noored. Ka toimetamise ja režiiga tegelevad noored, enamalt jaolt TPÜ ja EKA tudengid.

Tantsujalg alla ja zuuugama!

Veel enne jõuluvahetusega katsu leida aega ja mine Kanuti Gildi Saali stuudiosse (mis asub Tallinna vanalinnas, Pikk 20) – sest tantsuetendusel "**ZUGA lastekas**" saab ka publik "jala valgeks" teha. Lavastuse idee autorid ja teostajad on **Tiina Mölder**, **Kaja Kann** ja **Helen Reitsnik**, kunstnik **Kalle Tikas**. Võite ka vanemad kaasa võtta, tulinaks nad teile ei jää: nendele näitab Kanuti kohvikus oma uusi multfilme **Maike Lond**.

Ilusaid särke isadele!

Üle 400 lapse tegeles isadepäeva eel meestemoega: **AS Sangari** joonistusvõistlusest "**Minu isa särk**" võitsid osa 2 – 12aastased Tartumaa ja Tallinna lapsed. Küllap nüüd on Sangari meistritel uute triiksärkide kavandamisel neist joonistustest hea malli võtta!

Heid jõule!

Leelo Tungal

Sussiaeg

Päkapikk

Päkapikk on hea-hea.
Mütsi all tal kiilaspea.
Habe mehel suur on ees,
ise on ta väike mees.

Igale ta kinke veab,
pakikesi kokku seab.
Korstma kaudu sisse tuleb,
enda järel siibri suleb.

Toas ta jälgi ju ei jäta,
kui siis kingid välja jätta.
Liigub hästi tasa, tasa,
lahkub mööda tulnud rada.

Nõnda tõttab mööda teed
meie väike jõulumees.

Liina Tiideberg Kambja põhikoolist

Leelo Tungal

Ingljuuksed

Keegi jõulupuud ei karda –
ta on tehtud kuusepuust, eks?
Okstel sätendavat karda
kutsutakse ingljuusteks.

Ingljuustest kuusk on hele,
kõik nad löövad sädelema
siis, kui paneb küünaldele
tule külge meie ema.

Hoolimata küünlasärast
väike mure on mu hingel:
kus nüüd kõnnib kuuse pärast
kiilaspäiseks jäänud ingel?

Pildi tegi Kirke

Sussid taas on läinud moodi –
joulud juba teel on.
Tonn neid toodi kingapoodi,
juurde vaja veel on!

Tahaksime saajajalsed
selles ajal olla:
päkapikud punapalsed
tuppa võiksid tulla,
iga sussi sisse peita
natukene komme.
(Ega neile me ei näita
oma hambaplomme!)

Kõikjal käivad päkapikud,
kujutage ette:
Muhu saarel täidavad nad
pähklitega pätte!

Tsuktsile, kes ööseks vildi
voodi ette pani,
päkapikk tõi pödra pildi
ja veel martsipani!

Aknaluuke hollandlastel
on ta lahti muukind.
Selge see, et seal on lastel
kommiootel puuking.

Ent kui väike jaapanlane
aknale viib sussi,
päkapikk siis talle paneb
sussi sisse sushi.

Täname
Kultuuriministeriumi,
Haridusministeriumi,
Kultuurkapitali
ja Hasartmängu-
maksufondi

Oma sulega

Vahutav merelaine

Merelaine tuli üle minu,
kutsus kaasa,
ta võttis ka veel sinu,
vaikselt, ikka tasa.

Sinna kus oli ilus,
sinna, kus kohtusime me,
sinna, kus avastasin: sinus
on miskit eriline.

Sunnib sind...

See kõrvetab, see hukkab,
see õnne sinust lükkab.
Sunnib kisendama, karjuma,
sunnib sind kaduma, varjuma.

Igaüks on seda tundnud,
igaüks on teisi seda tundmas kuulnud.
Kõik teavad mis see on –
valu.

Naljajad

Kell on vähe või on kole palju,
ikka kuulda võime nalju.
Peagi möödub päev,
aga ikka näen:
tuleb vali, vali, vali,
vali naer ja rõõmus nali.

Söö või laula, kas või tantsi,
nali ikka tuleb platsi.
Ilma naljata,
elada ei saa,
Tuleb mitu, mitu, mitu
nalja lähestikku!

Meil kõigil peaks ju olema

Meil kõigil peaks ju olema
üks paik, kus rahus elada,
kuid saatusteed – need käivad nii,
et kõigil seda polegi.

Meil kõigil peaks ju olema
me oma kallid õnnemaa,
seal oleks kõige kaunim elu,
seal oleks terve maailma ilu...

Kõike ta on...

Ta armastab sind
ja ei armasta ka,
ta vihkab sind
ja ei vihka ka.

Ta päästab sind surmast
ning viib surma äärelle,
ta teeb sind kurvaks
ja ajab õnne äärelle.

Ta on elu –
kord õnn,
kord valu,
kõike ta on.

GRETE GROSS Tallinnast

Tervitus kõigile, kes on leidnud aega "Head Last" lugeda. Mina olen **Grete Gross** Tallinnast ja saadan teile mõned oma luuletused. Olen üheteistkümnendaastane tragi tüdruk ja õpin Tallinna Õismäe Humanitaargümnaasiumis. Vabal ajal käin tsirkustrennis, õpin, käin sõpradega väljas, loen ja kirjutan luuletusi (on veel palju tegevusi, mis kõik kahjuks siin oma kohta ei leia). Niisiis, head lugemist teile.

Eelmiselt Sten Roosi võistluselt

Tänapäeva Lumivalgeke

Tauri Tartes
Kambja Ignatsi
Jaagu Koolist

Jõuluvanale

ootsin päkapikku ma
lootsin ükskord tuleb ta
tahtsin et ta tuleks kähku
muidu äkki paneb plehku
meil on õues kuri kass
päkapikul põues pass
muidu ei saa üle piiri
õnneks kass sööb ainult hiiri
tuli kohale kui põmm
kotis ananassikomm!

Aleksander Erstu Kambja põhikoolist

Jõulumuinasjutt

Jõulud olid juba kätte jõudmas, aga maa oli ikka veel must ja porine. Päkapikud olid väga mures. Nad võlusid endale tiivad ja lendasid taevasse. Nad tahtsid teada saada, miks ei saja juba lund.

Taevasse jõudes ei näinud nad kedagi ega midagi. Eemalt kostis aga naeru ja tralli. Päkapikud läksid lähemale asja uurima.

Suures lossis pidas Sügis pidu. Päkapikud jäid uurima, mille üle Sügis rõõmustab. Sügis kiitles sellega, et ta oli nii kaval olnud ja Talve lõksu meelitanud. Ta lobises suurest rõõmusest isegi sellest, kus Talv praegu viibib.

Päkapikud hiilisisid vaikselt maja juurest minema ja läksid päätsid Talve vabaks. Sügis oli Talve nimelt ühte vanasse majja luku taha pannud.

Talv tänas päkapikke ja ruttas oma tööd tegema.

Vaevalt jõudsid päkapikud maale tagasi, kui hakkas sadama laia valget lund. Päkapikud olid väga rõõmsad. Nad olid inimestele kinkinud ilusad valged jõulud.

Anneli Kostabi Konguta algkoolist

Elas kord üks ärimees koos oma teismelise tütre Lumivalgekeseaga. Ta naine oli sünnitusel surnud ja mees oli kaua üksik olnud. Kuna ta oli rikas mees, siis tiirlesid kõik linna beibed ta ümber. Ühel päeval õnnestus ühel kurjal beibel ärimees oma võrku tõmmata ja ta abiellus. Beib oli väga riiakas, kade ja rumal. Ta hindas inimestes ainult kahte asja: raha ja välimust. Ta tahtis olla kõige ilusam kogu maal. Selle saavutamiseks tegi ta kõik. Tema päevad möödusid ilusalongides ja suurtes kaubanduskeskustes. Lumivalgeke pidi kodu korras hoidma, perele süüa tegema ja õppima.

Beibest võõrasema laskis iga kuu teha rahvaküsitluse teemal, kes on kõige ilusam terves riigis. Rahvas arvas üksmeelselt, et tema. Selle vastusega oli beib rahul.

Kuid ükskord leidis rahvas, et ärimehetütar Lumivalgeke on veel ilusam kui beib. See avastus tegi beibe eriti tigidaks ja ta otsustas Lumivalgekese nime ajakirjanduses mustata. Kuid see ei õnnestunud. Sest kõik teadsid Lumivalgekest kui head, ilusat ja arukat neitut. Nüüd otsis beib ühe palgamõrvari, kes pidi Lumivalgekese kõrvaldama ja lavastama õnnetusjuhtumi. Palgamõrvar nägi oma ohvrit ja armus temasse. Ta otsustas viia Lumivalgekese teise riiki ja teha temast enda armuke.

Lumivalgeke ei tahtnud saada palgamõrvari armukeseks ja põgenes seitsme nohikust õpetaja juurde. Õpetajatest nohikud elasid ühes korteris, sest nii oli odavam.

Nüüd oli Lumivalgekesel hea elu. Ta käis koos oma uute kaaslastega kinos, teatris, raamatukogus. Ta astus ülikooli ja oli väga tubli üliõpilane. Ühel päeval valiti ülikooli miss, kelleks sai loomulikult Lumivalgeke. Tema pildid avaldati ajakirjades, mida juhtus lugema ka kuri beib.

Beib otsustas ise oma konkurendi kõrvaldada. Ta läks ülikooli, otsis Lumivalgekese üles ja palus endale andestada. Lumivalgekesel oli hea süda ja ta andestas. Kuri beib lubas Lumivalgekesele järgmisel päeval peale lõunat külla tulla.

Järgmisel päeval ootas Lumivalgeke oma külalist. Õpetajatest nohikud olid läinud parajasti oma õiguste eest parlamendihoone ette streikima, kui kuri beib kohale ilmus. Ta andis Lumivalgekesele õuna, mida oli eelnevalt mürgiste taimekaitsevahendite ja säilitusainetega töödeldud. Nii kui Lumivalgeke seda söi, langes ta sumult maha. Õpetajad jõudsid streikimast koju ja nägid Lumivalgekese surnukeha. Kuid nad ei kaotanud lootust ja helistasid ühele oma tuttavale geeniteadlasele. Teadlane tuli ruttu kohale, võttis Lumivalgekeselt ühe raku ja kloonis uue Lumivalgekese. Kuuldused kloonitud kaunitarist jõudsid jällegi ajakirjandusse. Kuri beib luges sellest ja sai vihast ajurabanduse. Teadlane armus oma kloonitud kaunitari ja tegi talle abieluettepaneku.

Kui nad surnud ei ole (mis on päris kindel, sest nad saavad ennast alati jälle uuesti kloonida), siis elavad nad siiani õnnelikult.

Tanel Tamre Tallinna Kivimäe põhikoolist

Livika Eskla Puiga Põhikoolist

Tere!

Mina olen Piret, Saara ja Susanna ema. Tegelikult veel ka Joeli ja Henri ema, aga see on teine lugu. Täna räägin ikka vanapaberist, õigemini sellest tehtud asjadest ja lootan, et fotod neist nakatavad sindki isetegemise pisikuga.

Meisterdamise õpetusega tutvusid juba oktoobri- ja novembrikuu Hea Lapse numbrites, nüüd veel mõned ideed.

LINNUD (4) on „ehitatud“ tavalisele õhupallile. Linnu nokas on nõör ja selle otsas pesupulk, mille vahele võid

tähtsaid unustamist mittedallivaid pabereid riputada.

MEMORI STICK ehk MÄLUPULK (1) on suur nõu, millel samuti pesupulgad küljes. Meie pere hoiab nende vahel reisidelt koju saadetud postkaart.

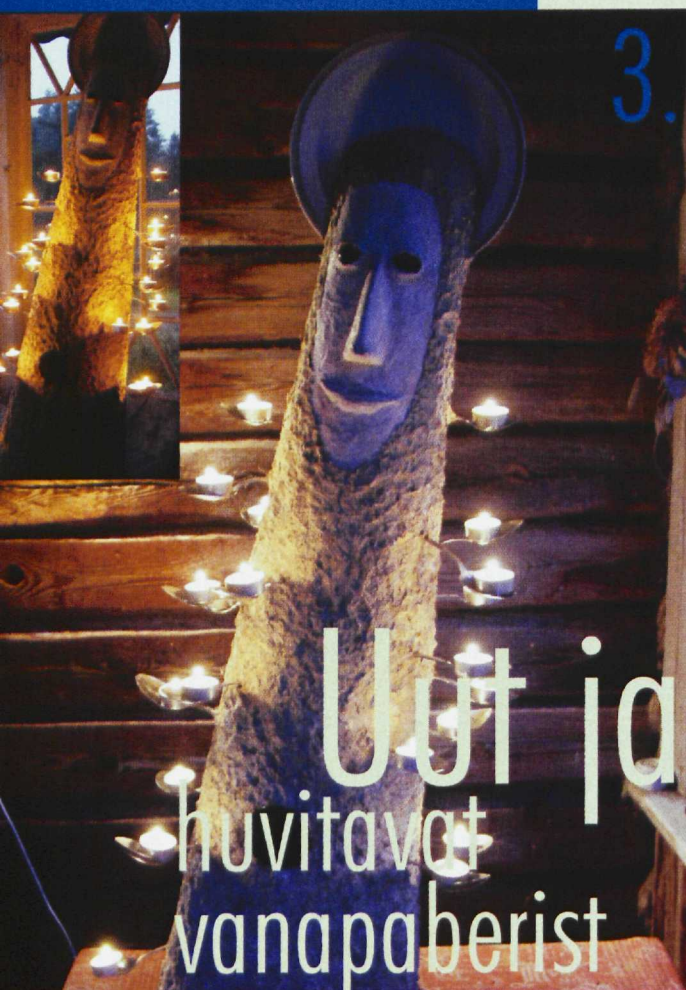
LUSIKAMEES (3) on patsikummi-mehikese suur sugulane. Suvel – Susanna sünnipäeval – kannab ta maasikaid, nüüd, pimedal ajal, eriti jõulude aegu panen sinna väikesi teekünlaid.

Kui teed endalegi küünlahoidja, pead arvestama, et see on paberist ja põleb

ülhästi! Lusikad peavad olema võimalikult pika varrega ja eemal paberist osast.

Iial ei tohi põlevate küünaldega kujukest tuppa üksi jätta!!!

Meil on veel paar tuleohtlikku objekti ja ega ma ausalt öeldes ei soovitagi sul neid meisterdada. Nendes on tegemist elektri ja pisikeste lampidega ja mingil juhul ei tohi

neidki üksi põlema jätta!

JÕULUKUUSK (5) on suur torbik, milles hoiame oma jõuluhteid suvel.

PUUK (2) on kahe näoga rippelukas, kellelt vana-aastaõöl uueks aastaks õnne ja häid mõtteid soovime.

Neid soovib meie pere sullegi!

Uhket uut aastat!

Kalastusvõistlus ja -viktoriin Pühajärve Kalapeol

Hea Lapse eelmise numbri ilmumise järel on saanud selgemaks, mismoodi laste kalastamisvõistlus 19. veebruaril toimuma hakkab: see koosneb kahest osast – tegelikust kalapüügist turvanõõriga piiratud alal ja viktoriiniküsimustele vastamisest. Iga kinnipüütud kala annab 1 punkti ning ka iga õige vastus annab 1 punkti. Kes kõige rohkem punkte kogub, saab lastevõistluse peaauhinna, kena kanuu. Et lastevõistluse osa võtta, peab olemas olema Kuldkala pilet. Selle piletiga lööb igaüks kaasa ka “suurel” võistlusel – vastava märgiga kala tabamisel saab püüdja märginumbri vastava auhinna. Märgiga kalu (ahvenaid ja kiisku) lastakse järve 120, kaks kala on aga selliste numbritega, mis annavad auhinnaks sõiduauto.

Kaks Kuldkala piletit loositakse välja nende laste vahel, kes vastavad õigesti kolmele küsimusele ja saadavad vastused 5 jaanuariks Hea Lapse toimetusse.

- 1. küsimus:** Mitmendat korda Pühajärve Kalapidu toimub?
- 2. küsimus:** Kuhu tekib järvel varem jää, kas järve keskele või kallaste äärde?
- 3. küsimus:** Kes neist ei ole kala – kas turb, teib, hink, mink või võldas?

Eelmises kalakoolis kõnelesime Eesti veekogudest ja sellest, kuidas kalu jaotatakse. Jagasime kalad merekaladeks ja mageveekaladeks, seejärel aga röövkaladeks ja lepiskaladeks. Kalu jagatakse aga veel mõnel erineval moel.

Soojaveekalad ja külmaveekalad

Kalad on veesoojuse osas väga tundlikud, nad saavad aru ka sellest, kui soojus muutub ühe sajandiku kraadi võrra. Osa kalu eelistab sooja vett, teine osa külma. Kõik lõhelised (lõhe, meriforell, jõforell, siig, harjus) armastavad hästi külma vett. Kõige suurem külmaarmastaja on meie vetes aga luts, kes on kõige erksam hilissügisel ja talvel.

Teine osa kalu paistab silma selle poolest, et nemad tunnevad ennast hästi just soojas vees. Sellised on näiteks karpkala, linask, latikas, koger ja angerjas, kes on kõige teokamad juulis ja augustis, kui veed on soojad. Külma vett need kalad ei armasta ja talveks poeb osa neist sügavale mutta (koger, angerjas).

Kolmas osa kalu talub üsna hästi nii sooja kui ka külma vett. Sellised on näiteks haug, ahven ja särg. Just selle pärast on need kalaliigid Eestis ka kõige laiemalt levinud.

Hea Lapse kalakool

Põhjakaalad ja pinnakaalad

Enamus kaladest eelistab elada veekogu põhjas, sest seal on rohkem toitu ja parem ennast vaenlaste eest ära peita. Mõni kalaliik otsibki aga oma toitu peamiselt põhjast: niisugustel kaladel on suu suunatud allapoole. Eriti iseloomulik põhjakala suu on latikal – suu käib tal välja nagu saapasäär ja sellega on mugav mudas lutsutada.

Osa kalu hangib toitu ka vee keskelt ja nende suujoon on otsene, otsesesisune, nagu teadlased ütlevad. Selline suu on näiteks särjel.

Osa kalu, näiteks viidikas ja räabis, napavad toitu veepinnalt. Selliste kalade suu on suunatud ülespoole, see on ülaseisune.

Päevakaalad ja öökala

Kalad jagavad omavahel ka seda, kes mis ajal toitu jahib. Kõige öisemateks kaladeks on luts ja angerjas, kõige päevasemaks kalaks viidikas. Palju sõltub aga sellest, kui pikk on päev ja kui lühike on öö, seega aastajast. Kui suvel, jaanipäeva paiku võib jõforelli püüda lausa keset ööd, siis talvel on seda kõige parem teha hoo pis keset lühikest talvepäeva.

Tavaliselt räägitakse, et kalale tuleb minna hästi vara hommikul või siis õhtul enne päikeseloojangut, kuna just siis söövad kalad kõige isukamalt. See on niimoodi ja ei ole ka. Kui sügisel päevad lühemaks jäävad, toimub veekogus kõige innukam “einestamine” otse keset päeva. Teada tasub ka seda, et ühest kõhutäiest piisab lepiskalale vaid umbes neljaks tunniks ning ta soovib alata midagi mugida. Seevastu röövkalad võivad pärast seda, kui nad on kõhu kõvasti täis vitsutanud, mitu päeva jutti ilma söömata olla.

Kalaleminemisega ei ole nii, et kalale tasub minna vaid ilusal suvepäeval ja varahommikul. Kalale tasub minna alati, olgu suvi, sügis, talv või kevad, kuid kalade kättesaamiseks on vaja õppida nende elust aru saama. See elu on salapärane ja põnev.

AHVEN

Ahven on Eestis inimestele üks tuntumaid kalasid, sest ta elab väga paljudes veekogudes ja teda on püüda lihtsam kui mõningaid teisi, ettevaatlikumaid kalu. Ahvenat mõne teise kalaga naljalt segi ei aja – tema külgedel on tumedat triibud justnagu madrusesärgil või Triibu-Liine sabal. Suu on tal suur, pea aga lühike. Selja peal on tal kaks seljauime. Esimese uime tagumiste kiirte vahel on must laik – usutakse, et mida suurem see laik on, seda külmem tuleb talv. Arvatakse ka, et eeloleva talve käredust näitab lisaks seljauime laigule ka ahvena rinna- kõhu- ja pärakuuimede ergas värv. Rinna- ja pärakuuimed on ahvenal tumekollased, kõhuuimed ja pärakuuim aga ereoranžid. Erinevates veekogudes on ahvenatel ka erinev värv. Liivase põhjaga merelahtedes on ahvenad üsna heledad, valkjad, mõnes tumeda veega metsajärves aga tumedad, peaaegu musta värvi.

Ahven on väga maitstva lihaga: temast saab teha suppi või praadi või suitsukala. Üks puudus ahvenal siiski on – teda on raske puhastada, sest soomused on väga tugevasti naha küljes kinni. Praegu peavad kalamehed ahvenast väga lugu, aga see pole niimoodi olnud alati. Vaid paarikümne aasta eest suhtusid paljud inimesed ahvenasse halvustavalt, sest ahvena-

kilo maksis turul vähe, veekogudes ujus teda aga väga rohkelt. Ahvenat peeti lausa prügikalaks. Asi muutus siis, kui Eesti sai vabaks ning meie kalurid hakkasid ahvenat välismaale müüma. Tuli välja, et ahven, keda siin peeti peaaegu rämpsuks, oli mitmetes Euroopa riikides hinnatud kui kallis väärtroog. Selle peale läks Eestis lahti suur ahvenapüüdmine, mis kestas veel praegugi. Tõsi, selle suure püüdmise tulemusena ei ole ahvenat meie vetes enam nii rohkelt nagu varem.

Ahven kasvab üsna aeglaselt: viieaastane ahven kaalub nii 100 grammi, viieteistkümne aastane aga nii 700-900 grammi. Ahvenat, mis kaalub üle poole kilo, tuleks juba lugeda suureks ahvenaks, sest selliseid tabatakse harva, kilogrammist raskemaid ahvenaid saadakse aga kätte väga harva. Eesti rekordahven kaalus 2,8 kg ja see kala tabati 1964. aastal Peipsi järvest. Maailmarekordiks on 3,6 kg ja see kala püüti 1941. a. Soome vetest.

Kui te loete ajalehest või kuulete raadiost uudist mõnest kusagil kaugel maal püütud mitmekümnekilosest ahvenast, siis peaksite teadma, et see pole seesama ahven, kes meil elab, vaid meie ahvena kauge sugulane, kelle jaoks Eesti keeles tavaliselt polegi nime. Umbes neljandik maailma kalaliikidest, üle kuue tuhande, kuulub suurimasse kalade sugulasse, mille nimeks on **ahvenalised**. See selts jaguneb enam kui 150 sugukonnaks ja üks neist sugukondadest kannab nime **ahvenlased**. Ahvenlaste hulka kuulub üle 100 põhjapoolkeral elava liigi ja Eestis elavad neist kolm – ahven, kiisk ja koha. Nemad pole küll päris õed-vennad, kuid sugulased siiski, justnagu onupojad.

Suuremates järvedes (Peipsi, Võrtsjärv) elab korraga kahesuguseid ahvenaid; need on rooahvenad ja järveahvenad. Rooahvenad on tumedamad ja väiksemad, nad elavad madalamas vees kaldaroostiku lähedal ning söövad põhjamudas peituvaid ussikesi, limuseid jms. Järveahvenad on heledamad ja suuremad, elavad sügavamas vees ja on suuremad "röövliid" – nad toituvad rohkem teiste kalade maimudest ja väiksematest kaladest. Seda, kas rooahvenast võib ka järveahven saada või on nad täiesti omaette liigivormid, päris täpselt ei teatagi. Kui Sinust, noor lugeja, kord ehk kalateadlane sirgub, siis teed asja vast selgeks.

Ahvenad on üsna paikse eluviisiga ja pikki rännakuid ei tee, kui nälg just tagant ei sunni. Tavaliselt hoiavad ahvenad parvedesse, kuid vahel ujuvad ringi ka

üksikuina. Just suuremad, vanemad ahvenad eelistavad üksinda jahti pidada. Suvel võib vaikselt järvel mõnikord näha, kuidas ahvenaparv jahti peab. Äkki hakkavad mõnes lahesopis viidikad või väiksed särjed veepinnale hüppama ja kuulda on pladinat. Seal on ahvenaparv pisikalade parve ümber piiranud ning einestama asunud.

Ahvenad on uudishimulikud ja julged, eriti suvel. Kui sa jalgupidi vees seisad, võivad ahvenad sinu sääri lausa ninaga tonksima tulla, aga õnneks nad ei hammusta, kuigi neil on suus pisikesed, tihedad hambad, mis aitavad neil saaki kinni hoida. Saaki haaravad ahvenad üsna ahnelt, ilma pikema mõtlemiseta. Neid ahvatlevad sööma rohkem niisugused palad, mis vees liiguvad. Liikumatul seisvat palakest võib ka ablas ahvenat üsna pikalt uudistada, oskamata otsustada, kas hakata sööma või mitte, aga kui see palake liikuma hakkab, siis ahven ründab, et toit minema ei pääseks. Talle on niisugune pögeneja ründamise tung lihtsalt Looduse poolt sisse pandud. Veel on tal sees üks isemoodi ülelöömatung: kui üks ahven näeb, et teine ahven saaki jälitab, püüab esimene ahven peaaegu alati teise eest toitu ära näpsata. Viisakusega ahvenad just silma ei paista, kuid ega nad elagi inimeste reeglite järgi. Inimeste puhul on väga inetu, kui suured väiksematele liiga teevad, ent ahvenate puhul on täiesti tavaline, et suur ahven pisikese ahvena lausa nahka paneb. Oma liigikaaslaste söömist nimetatakse **kannibalismiks** ja seda tuleb ette paljude kalaliikide puhul, samuti aga mitmete maismaaloomade juures, näiteks võib emis nahka panna oma vastsündinud põrsad. See pole jökker ega inetu, vaid see lihtsalt on nii. Kaladel ja loomadel on sees oma ellujäämistarkus ja see on teistsugune kui inimestel.

Kuidas ahvenat püüda

Elukutselised kalurid püüavad ahvenaid võrkude või mõrdadega. Need on püünised, mis pannakse pikemaks ajaks veekogusse ja milledest hiljem käiakse saaki kogumas, **nõutamas**.

Huvikalastaja püüab ahvenat suvisel ajal ujukiõnge, põhjaõnge, unna või spinninnguga, talvel aga sikuti või kirbuõnngega.

Kõige levinum on ahvenapüük ujukiõnngega. Õngeridva külge seotakse ühekiuline õngenõör, tamiil. Selle paras pakus on nii 0,14-0,20 mm. Nõõri külge kinnitatakse ujuk. Jõgedel kalastamiseks sobib ümmargusema kujuga ujuk, järvedel püüdmiseks piklikum. Ärge võtke liiga suurt ujukit, kui te ei kalasta just tugeva vooluga jões.

Tavaliselt on paras ujuk, mille tõstevõime on 2-3 grammi. (See on enamasti ujuki peale kirjutatud). Ujukist allapoole kinnitatakse õngetina. Seda peab olema just nii palju, et ujukist jääks veepinna kohale üksnes ujuki antenn, ülemine varras. Kui õngetina on liiga vähe, ei näe me, kui kala sööta võtab, kui aga liiga palju, vajub ujuk iseeneest vee alla. Päris õngenõõri otsa seotakse õngekonks. Ahvenapüügiks sobib paremini niisugune konks, millel on pikem konksujalg, sest sellise konksu saame hiljem ahvena suust hõlpsamini kätte. Konksu ja õngetina vahekaugus võiks olla nii 10-20 cm. Nüüd pannakse sööt konksu otsa ja heidetakse õng vette. Ujuki kõrgus timmitakse tavaliselt selliseks, et konks jääks veekogu põhjast nii 10-50 cm kõrgusele. Kalapüügi käigus tuleb püügisügavust tavaliselt muuta, sest kala võib olla kõrgemal või sügavamal, kuidas kunagi.

Kõige levinumaks ahvenasöödaks on vihmaussid ja parimaks palaks peetakse nende seast sõnnikuussi. See on väike, vilgas, triibuline ussike. Väga heaks söödaks võivad olla ka sääsevastad ja kärbssetõugud. Viimaseid müüakse mitmetes kalastuskauplustes ja ka zookauplustes. Tegelikult saab ahvenaid püüda väga mitmesuguste ussikeste ja tõukudega või ka lihtsalt kalaliha tükikesega. Seda, mis ahvenale kindlal püügipäeval kõige rohkem maitseb, kodus ette ära ei arva, see selgub alles kalal olles ning erinevaid söötasid proovides. Siiski, just vihmauss maitseb ahvenale peaaegu alati.

Nagu eespool juba kirjas oli, meeldib ahvenale, et sööt vees liiguks. Seepärast tasub ka kalamehel õnge üsna sageli liigutada, vahel võib seda aga lausa vaikselt vedada. Kui ahven sööta võtab, sukeldub ujuk vee alla. Sel hetkel tuleb meil teha õngeridvaga järsem liigutus, haakelöök, et konksuteravik tungiks läbi ahvena moka. Kui kala on õnge otsa haagitud, toome ta rahulikult veest välja. Ei ole vaja sikutada sellise hooga, et kala üle pea metsa lendab, nii lõhume vaid õnge ära.

Püütud ahvenad viime koju ja anname ema kätte, et ta saaks kõigepealt meid kiita ilusate kalade eest, seejärel kurta, et peab neid puhastama hakkama ja lõpuks meiega pragada, et oleme jalad märjaks ja riided mustaks teinud. Nii käib see suvel, koolivaheajal. Sellest, kuidas püüda ahvenaid talvel, kirjutan teile Hea Lapse järgmises numbris.

Vladislav Korežts

Neid asju, millest ma ei tahaks rääkida, on tegelikult väga palju, aga kuna öeldakse, et rääkides hakkab kergem, siis mõtlesin ma rääkida sellest teemast, mis mulle kõige rohkem haiget teeb. Ja selleks on minu praegune olukord ning see, kuidas ma siia sattusin.

Et te mõistaksite minu tegude tagamaid ja põhjusi, peaksin vist hakkama peale päris varasest lapsepõlvest.

Ega ma tegelikult ütle, et mu lapsepõlv oleks halb olnud, vähemalt siis ei tundunud see mulle nii.

Aga kui praegu mõelda sellele, millest kõigest olen ilma jäänud, tuleb tahes-tahtmata pisar silma.

Me elasime linnas – mina, mu kaks venda ja meie vanemad. Elul polnud väga vigagi, aga ühel päeval juhtus asi, mis keeras kõigi meie elud pea peale.

Nimelt oli selleks tulekahju.

Ei hakka täpseid üksikasju siin praegu kirja panema. Olgu lühidalt öeldud, et seal hukkus minu vend, kes oli alles kuue kuune. Me keegi ei suutnud sellega leppida ega enam sinna kanti elama jääda. Niisiis kolisime ühte vaiksesse maakotta, et seda õnnetust unustada. Aga kõigest hoolimata ei läinud see meil korda, vähemalt vanematel mitte.

Emä ei näidanud midagi välja, hoidis kõik eneses, aga ma mõtlen, et võib-olla just see oligi halvem talle.

Aga isa, tema muutus agressiivseks, hakkas oma pere vastu vägivalda kasutama, et mitte otse välja öelda, et peksma.

Jätan osa vahele, sest ei ole mõtet teile kirjeldada neid detaile, et mis ja kuidas.

Nii me elasime seal, kannatades terroriseeriva isa käes, kes kõigele lisaks oli alkohoolik. Mäletan selgelt veel seda päeva, kui ta mind oma järjekordses vihahoos kodust välja viskas, olles mulle enne veel nn. "reispassiks" keretäie andnud.

Olin siis 15-aastane, alles noor inimene, kes ei tea eluasjadest veel midagi. Nii ma jäingi tänavale ja mis ma seal peale pidin hakka-ma? Loomulikult varastama, lihtsalt selleks, et ellu jääda, et oleks, mida süüa ja juua. Elasin mahajäetud majades, absoluutselt igal pool, kus vähegi tuulevarju oli.

Nii ma olin, sain tuttavaks teistega, hakkasin kasutama narkootikumide ja meelejutu jooma, lihtsalt selleks, et unustada see valu, mida kogu aeg tundsin.

Mul tekkis selline karistamatuse tunne, tahtsin kogu maailmale kätte maksta selle eest, mis mulle tehtud oli. Mu kuriteod läksid aina julmemaks ja kohutavamaks, sest keegi ju ei takistanud mind neid tegemast, ja arvasin, et seda ei juhtugi.

Aga juhtus: mind püüti ühe korterivarguse ajal kinni lihtsalt sellepärast, et olin liiga "pilves" ega suutnud enam sealt korterist ära minna, vaid jäin sinna magama.

Kui üles ärkasin, olin juba arestimajas, sealt viidi mind edasi eeluurimisvanglasse ja sealt omakorda siia, Viljandi vanglasse.

See oligi lühidalt lugu sellest, miks ma olen praegu siin ja mitte teisel pool "rootsi kardinaid".

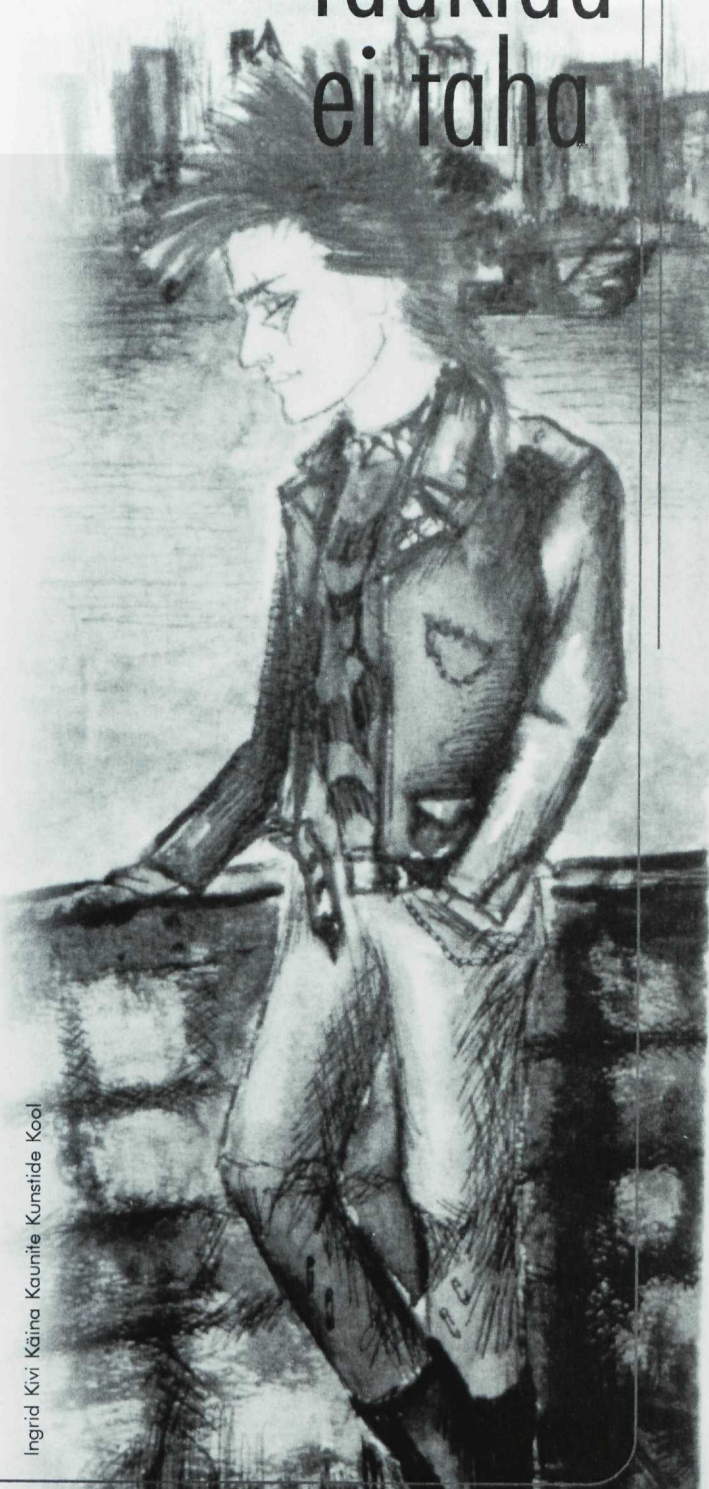
Ega ma ei heida oma vanematele midagi ette, olen nendega juba leppinud. Lihtsalt vahetevahel ikka mõtlen, et mis oleks võinud olla, kui ma oleksin sündinud "normaalsesse perre".

Kas teid see ei huvitaks?

Tanel Suuressaar,
Viljandi vangla,
Viljandi Erikutsekooli 12. klass.

See, millest ma tegelikult rääkida ei taha

Ingrid Kivi Käina Kaunite Kunstide Kool

Kiired rattad

Seekord teen juttu mootorratastest. Mitte aga Harley-Davidsonidest, Revtechitest ega muudest Ameerikamaa chopper- ja custom-tüüpi aeglastest ratastest, vaid millestki sootuks muust.

Juttu tuleb nimelt bike'i tüüpi kiiretest ratastest... Baigid ehk siis riisiraketid (nagu Harley' dega sõitvad vanaonud neid nimetavad), on tõepoolest mõeldud noortele ja hulludele.

Baikidega sõidetakse nimelt kiiresti. Kui Harley või ükskõik millise sellelt kloonitud ratta mootoris on küll jõudu, siis baigi mootor omab lisaks jõule ka kõrgeid pöördeid ja on võimeline palju suuremaks lõppkiiruseks. Ägedamate baikide mootori töömaht on keskmiselt umbes 1000 kuupsentimeetrit. Sellisest rattast võib 1200-kuupsendine "Harikas" kõrvuti kiirendades esimese saja meetri jooksul oma loomajõuga küll mööda sõita, kuid pärast seda distantsi sõidetakse juba temast mööda nagu postist. Baigiga kimmamiseks peab inimesel olema ka küllaltki hea reaktsioon. Tavalises linnaliikluses tunduvad kõik teised liiklejad sellise

rattaga liigeldes lihtsalt nii aeglased. Alati võib aga juhtuda, et sellal, kui sina oma tsiklil parajasti kiirendad, möödumaks fooris viimaseid kordi vilkuvast kollasest tulest, keerab sulle järsku ette mõni aeglane taibuga autojuht. See aga tähendab sulle halvimal juhul seda, et kõik su tsikli plastikosad on katki ja sa ise teed läbi nii paarikümne meetri pikkuse õhulennu, mis lõpeb kõigepealt kõval asfaldil ja

lõpuks pehmes haiglavoodis.

Näitusi aga korraldatakse maailmas ka selliste väheke kiiremate rataste ehitajatele.

Kuna enamus riisirakette on valmistatud Jaapanis, siis neid tavaliselt Ameerika auto- ja mootorrattatööstuse toodetega samal näitusel ei näe. Ehitatud baike eksponeeritakse enamasti samadel näitustel kus tuunitud masinaidki.

Ehitatud baike kutsutakse monsterbaikideks ja fighteriteks. Enamasti on selliselt ehitatud mootorratastelt küljest võetud katted ehk gondlid nii, et raam ja mootor jäävad paljaks.

Need viimased ettevõtmised annavad välimusele päris palju juurde, kuid ka siin on üks "aga".

Katted on tsiklile paigaldatud siiski selleks, et parandada mootorratta juhitavust ja aerodünaamikat. Kui need maha võtta, siis hakkab õhk, mille gondlid ja tuuleklaas enne sinust ilusasti mööda juhtisid, puhuma otse sulle näkku. Suurtel kiirustel aga muudavad õhk ja kergem kaal ratta käitumise ettearvamatuks ning kindlasti hakkab ka sõitjal külmem...

Kui tavalisele baigile pole probleemiks saavutada 300-kilomeetrist tunnikiirust, siis näituserataste mootoriseadistused on aetud juba sedavõrd haigeks, et need saavutaksid võibolla ka kiiruse 500 km/h, kui see vaid ka füüsika seadustele alludes võimalik oleks. Naerugaas ja kompressor pole ka mootorrataste ehitajate seas harulduseks. Prantsusmaal, kust pärinevad ka selle loo pildid, on pigem nii, et autoehitajad võtavad mootorite for-

seerimise malli mootorrataste ehitajatelt.

Mootorrattad aetakse seal kohati suisa 500-hobujõulisteks. Eesti autoregistrikeskus selliseid muudatusi tõenäoliselt läbi ei laseks. Prantsusmaal aga sõidavad 400-hobujõulised rattad täiesti legaalselt tänavaid ja teid mööda, saades aeg-ajalt kopsakaid trahve siis, kui kiirus lubatud mõnikümme korda suurem juhtub olema. Ikka juhtub.

Märt Lauks

Üks väga vana maarahva mõttetera kinnitab: "Oleks tädil rattad all, oleks ta hoopis omnibuss!"

Rulluisud ruulivad

Sellest, et inimesed saaksid liukuda, rattad all, on unistatud ju hallidest aegadest alates. Ja juba 18. sajandi alguses olevat üks hollandlane teiste hämmastuseks meisterdanud isevärki ratastega "suveuisud"... Esimene avalik "esitlus" toimus aga aastal 1760: siis pani Inglismaal elav belglane Joseph Merlin maskiballil ratastega saapad jalga, surus viiuli lõua alla ning liugles uljalt poognaga vehkides ballisaali. Tähelepanu, mille mees pälv, ei olnud vist põrmugi selline, nagu ta oli lootnud: kuna mister Merlinil oli unnenud üks pisike detail – pidurid –, siis lendas ta, pea ees, viiuliga tükki üle saaliseina laiuvasse kristallpeeglisse... Viiulil tükid taga, uisud puruks ja peegel ka kildudeks – ilmselt järgnes seitsekümmend seit-

se aastat õnnetut armastust!

Järgmine katse rattaid alla saada tehti Londonis alles aastal 1823: leiutaja Robert Tyers valmistas viierattalised uisud, millega tema meelest oli mõnus nii kihutada kui lennata. Itaaliakeelsest sõnast "lenda-ma" (volare) tegi Tyers oma rulluisudele uhke nime: Volitos.

Esimene suurem rulluisu-vaimustus tekkis aga rahva seas alles 40 aastat hiljem, aastal 1863, kui ameeriklane James Plimpton valmistas kummiga kaetud ratastega uisud. 19. sajandi alguses avati mitmeid rulluisuliivälju nii Ameerikas kui Euroopas, kuid pikapeale läks see ala siiski moest. Kuni hokimeestest vennad Scott ja Brennan Olson leidsid 1979. aastal kusagilt väga vana, Plimptoni-aegse rulluisupaari ning asusid nende põhjal kaasaegsetest materjalidest sõiduriistu välja nuputama. Alates 1990. aastast on rulluisude tee aina ülesmäge kulgenud ja tähtsaks ei peeta nende sõiduriistade juures mitte ainult vastupidavust ja ohutust, vaid ka ilu.

Eesti rulluisutajad on võidukad!

Rulluisuklubi Rullest alustas tegevust Tallinnas 1995. aastal. Nüüdseks on sellest klubist välja kasvanud kaks pisemat ilurulluisutamisklubi: Step by Step ja Little Step. Klubis on rulluisutamise selgeks saanud tublisti üle tuhande lapse. Praegu on klubi nimekirjas üle 60 huvilise, kellest noorimad on 4-,

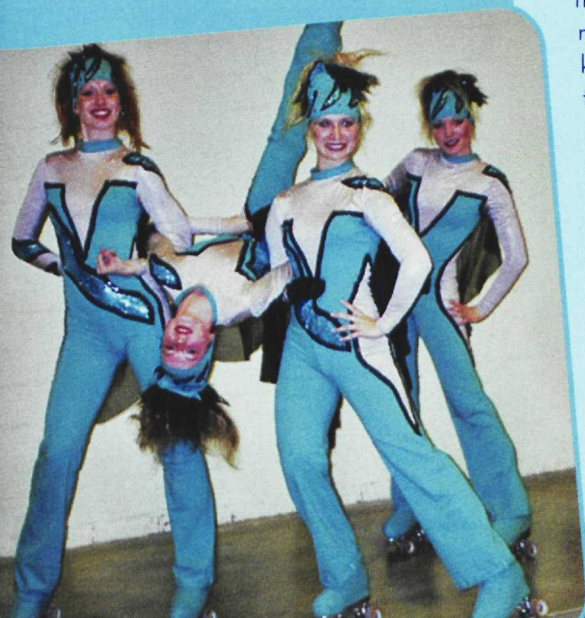
vanimad 20-aastased. Ilurulluisutamise on küll kaunis spordiala, kuid sellega tegelemine nõuab vastupidavust ja tahet – vastutuks saavad uisutajad hea rühi ja treenitud keha.

Rullesti treener Piret Rink pälvis 2001. aastal parima ilurulluisutamistreeneri tiitli ja teise tunnustatud juhendaja Tiina Grossi käe all treenivad ka tsirkusestudio Folie artistid.

Klubi juhataja Rita Rink on leidnud võistluste ja võistlusreiside korraldamise kõrval aega ka kaunite kostüümide väljamõtlelemiseks ja õmblemiseks. Hiljuti korraldas klubi uute kostüümi-ideede konkursi ning peatselt võib kindlasti nii väikesi kui ka suuri ilurulluisutajaid näha nendega uusi medaleid võitmas.

Eesti ilurulluisutajad on võistlemas käinud Saksamaal, Itaalias, Prantsusmaal, Taanis, Hollandis ja Belgias. Oktoobrikuus toodi Belgiast ilurulluisutamise karikavõistlustelt *Open Spirit Cup 2004* kaasa 6 karikat: kuni 14-aastaste hulgas sai Rullest neljaste kavadega I ja III koha, grupikavadega aga kaksikvõidu. Täiskasvanute klassis saadi neljaste kavaga II koht ja kujunduisutamises tuli kätte esikoht.

Rullest võtab uusi liikmeid vastu aasta ringi. Huvilised leiavad klubi kohta teateid Rullesti koduleheküljelt, mille aadress on: <http://www.rullest.ee>

SINU SÜNNINUMBER

Tere, Hea Laps!

Sain oma kirjasõpsilt ühe laheda testi ja tõlkisin selle ära, et ka teised Hea Lapse fännid saaksid seda proovida. Vaadake, kas läheb täkkesse või ei! Kui ei lähe, siis mina igatahes ei vastuta! Teie vana sõber Blondie

Jaanika Somarkov,
Kiili kunstide kool

Sünnipäeval on Sinu iseloomu ja käekäigu jaoks väga suur tähtsus. Kui liidad kokku kõik sünnipäevaga seotud numbrid, saad arvu, mille järgi võid kindlaks teha parimad võimalused oma elu korraldamiseks. Liitmist alusta nii viisi. Kirjuta üles kõigepealt oma sünnipäeva ja -kuu number, sellele liida aastanumber. Kui oled sündinud näiteks 1. aprillil 1990, siis pane kirja:

$$1 + 4 + 1990 = 1995$$

Siis liida kokku kõik saadud tulemuses sisalduvad arvud:

$$1 + 9 + 9 + 5 = 24$$

Nüüd liida kokku saadud vastuses olevad arvud:

$$2 + 4 = 6$$

Niisiis on Sinu number 6. Kohe saad enda kohta üht-teist teada! Edu arutamises!

1 on originaalsete ja leidlike inimeste number. Nad tulevad alati lagedale uute plaanide ja ideedega ning muudavad oma tegevusplaanid nii kiiresti, et teistel on sellest raske aru saada. Nad tahavad kõike teha just nii, nagu neile meeldib, seepärast tekib neil tihti lahkelisid nii omasuguste kui ka õpetajate ja ülemustega. Nad on samas ka äärmiselt ausad ja otsekohesed, mis võib samuti pahandusi tekitada. Number ühele meeldib teisi juhtida ja nad saavad sellega hästi hakkama. Asi, mida nad peaksid õppima, on teistega arvestamine ja sõprade ärakuulamine. Number ühtedest on kuulsaks saanud kunagise USA presidendi abikaasa Nancy Reagan ja filminäitleja Tom Hanks.

2 tähistab leidlikkust, kuid selle numbrilised inimesed ei armasta niivõrd juhtida, kui võrd tegutseda. Nad on suhetes teiste inimestega märksa diplomaatlikumad. Nende jaoks on väga olulised sõprusuhted, kuid oma plaane sepitsevad nad meelsamini teiste eest salajas. Kui nad on midagi vahvat välja mõelnud, siis meeldib neile seda võimalikult suure rahvahulga ees demonstreerida, seepärast kadestatakse neid üsnagi tihti. Kuulsatest number kahtedest võiks mainida Wolfgang Amadeus Mozartit, Madonnat ja Thomas Alva Edison.

3 on edu ja kuulsust ihaldavate inimeste number. Nende jaoks on elu üks suur pidu, mis kulgeb isevoolu teed. Nad on väga seltsivad, loovad ja head al-

gatajad, kuid sageli ei viitsi nad alustatud asju lõpuni viia. Neile meeldib teistele rõõmu valmistada ja seepärast on nad oma sõprade seas väga populaarsed. Eluraskustega kokku puutudes satuvad nad aga kergesti masendusse. Kuulsate number kolmede hulga kuuluvad kunstnik Salvador Dali ja muusik Bill Cosby.

4 tähistab konservatiivsust ja korralikkust. Selle numbrilise inimese on väga töökad ja sihikindlad. Oma eesmärgi saavutamisel on nad kannatlikud ja taluvad ka raskeid tingimusi. Nad püüavad alati olla kasulikud oma perele ja sõpradele. Mingeid uuendusi kavandades peavad nad pikalt ja põhjalikult järele mõtlema. Teiste arvamus on nende jaoks äärmiselt tähtis. Kuulsad number neljad on näiteks Arnold Schwarzenegger, Tina Turner ja Margaret Thatcher.

5 on iseseisvate ja energiliste inimeste number. Nad armastavad suurt riski ja vajavad pidevat vaheldust. Neile ei meeldi teistest sõltuda ja oma põikpäisuse tõttu saavad nad tihti kannatada. Nad tahavad kõike teha teistmoodi, kui varem on tehtud. Ettevaatlikkus ja diplomaatilisus on nende jaoks võõrad ja tüütud asjad. Nende originaalsust ei osata tihti hinnata ja seepärast tunnevad nad end vahel üksildasena. Number viis on ka selliste kuulsuste number nagu kunagine USA president Abraham Lincoln, kunstnik Vincent Van Gogh ja "Jane Eyre" i autor Charlotte Bronte.

6 on romantiliste ja idealistlike inimeste number. Number kuued tahavad aidata kõiki lähedasi ja peavad väga oluliseks sõbralikkust ja armastavat perekonda. Neile meeldib teiste eest hoolitseda ja seepärast sobib neile õpetaja elukutse. Nad tahavad muuta maailma ja pidevalt midagi uut avastada. Sageli ei suuda nad vahet teha võimaliku ja võimatu vahel ja pingutavad seepärast üle. Nende jaoks pole suuremat pettumust kui see, et neid ei kuulata ega panda tähele. Kuulsaid number kuusi: Christoff Kolumbus, Albert Einstein, Meryl Streep.

7 on otsijate ja mõtlejate number. Nende hing ei anna enne rahu, kui kõik eettulevad saladused on avastatud ja kõigile asjadele põhjendused leitud. Nad

hoiduvad tõsisest tunnetest ja püüavad kõike seletada vaid mõistuse kaudu. Nad ei asu uisapäisa ühegi asja kallale, vaid mõeldavad kõike ikka üheksa korda, enne kui midagi ette võtavad. Samas on nende teod vahel

üsna imetlusväärsed ja nende mõtted huvitavad inimeste jaoks, kes viitsivad neid ära kuulata. Number seitsmete hulka kuuluvad sellised kuulsused nagu William Shakespeare, printsess Diana ja Michael Jackson.

8 on tuliste ja kiire otsustusvõimega inimeste number. Nad ei vaja pikka juurdlemist, vaid tabavad kohe ära selle, kuidas elus ette tulevaid probleeme kiiresti ja korralikult lahendada. Neist hoovab enesekindlust ja nad oskavad teisi inimesi panna tegema just seda, mis just neile kasuks tuleb. Nad tabavad esimesel pilgul ära nii sõprade kui ka vaenlaste nõrgad ja tugevad kohad. Neid pole kerge petta ja ka oma andeid oskavad nad ära kasutada nii, et kunagi pole karta vaeseks jäämist. Kuulsaid number kaheksaid: kunstnik Pablo Picasso, näitleja Jane Fonda, ansambli The Beatles liige George Harrison.

9 on suurejoonelistel, heldetel ja samas väga kohanemisvõimelistel inimestel number. „Üheksikud“ võivad kõhklemata sõbra jaoks ohverdada oma viimsed sendid ja ka neid aidatakse ikka hea meelega. Nad leiavad kergesti uusi sõpru ja neid oodatakse külla väga erinevatesse seltskondadesse. Nad oskavad kiiresti kohaneda ka rasketes oludes ja muuta iga päeva päikeseliseks. Oma muredest neile kõnelda ei meeldi ja seepärast arvatakse, et neil pole mingeid probleeme. Ometi tunnevad nad end lausa närtsinud, kui neid ümbritsevad tuimad ja hoolimatud inimesed. Kuulsaid üheksaid: filosoof, arst ja orelikunstnik Albert Schweitzer, näitleja Harrison Ford, muusik Elvis Presley.

Enne jõuluvaheajale minekut küsib õpetaja klassis: "Kuidas on, lapsed, kas olete uusaasta vastuvõtmise asjus juba oma otsuse teinud?"

Juku tõstab käe: "Jah, õpetaja! Me otsustasime, et las ta tuleb siis pealegi, see uus aasta!"

Juku sõidab koos perega koolivaheajal turismireisile Inglismaale. Esimene olevus, keda ta lennujaamas kohtub, on väike koeranäss.

"How do you do?" ütleb Juku koerale.

"I do how how," vastab peni.

"Poiss, mis su nimi on?"

"Muri!"

"Miks sulle sihuke veider nimi pandi?"

"Sellepärast, et isa-ema olid eluaeg koerast unistanud!"

"Juba kolmandat päeva järjest ei ole mul mingit tahtmist õppida," kurdab sõber Jukule. "Ei tea, mida see küll peaks tähendama?"

"Ilmselt seda, et täna on kolmapäev," teab Juku.

Juku on emaga ujulas.

"Ema, ma tahaksin veel basseini minna!" nurub Juku.

"Nüüd aitab, Juku!" pahandab ema. "Sa oled ju juba kolm korda järjest pissul käinud!"

Jukut magama pannes ehmub ema:

"Oi, pojake, su varbaküüned on nii pikaks kasvanud nagu kotkal!"

Tuleb need kohe ära lõigata!"

"Pole mõtet!" keelab Juku.

"Ilmateated lubasid homseks kiilasjääd!"

"Ütle, isa, miks meil alati siis, kui kõhu täis oleme söönud, uni peale tuleb?" uurib Juku.

"Sellepärast, et kui kui kõht on täis, siis tõmbub kõhunahk pingule ja silma-laud vajuvad alla!"

Juku ema kurdab isale: "Meie poja käitumine on muutunud täiesti talumatuks! Ta teeb mis tahab, ei kuula üldse, mis mina talle ütlen ja usub ainult seda, mida igasugused pätid ja idioodid talle räägivad. Ole hea ja räägi temaga ise, eks!"

Juku näeb, et kooligarderoobis istub raamatut lugedes uus õpilane – imeilus tüdruk – ja otsustab temaga tutvust teha.

"Mida sa seal loed?" uurib ta.

"Geograafiat," vastab tüdruk turt-sakalt. "Sinul, väikemees, pole sellest ilmselt aimugi!"

"Miks ei ole!" kiitleb Juku.

"Mul on see ammu läbi loetud – vingelt kurva lõpuga raamat!"

Juku istub taksosse ja hüüab: "Onu, palun sõidutage mind kaheksakümne sentimeetri võrra edasi!"

"Kas sa, poiss, tahad mind mõnitada või?" pahandab taksojuht.

"Kui ma teid mõnitada tahaksin," teatab Juku, "siis paluksin tee peal veel kaks vahepeatust teha!"

Hanna Valtarev Kiili: Kunstide kool

Tere, toimetus!

Saadan teile mõned lahedad küsimused!

Jüri Tallinnast

▪ **Mida teha, kui mõnel õhtul tekib vastupandamatu tahtmine õppida?**

Siis tuleb voodisse minna: ehk läheb magades üle!

▪ **Miks elavad naised meestest kauem?**

Vanasõna ütleb: kes kannatab, see kaua elab!

▪ **Miks on metallitöölise hulgas palju joodikuid?**

Sellepärast et nad töötavad ööpäev läbi: päeval viilivad, öösiti tinutavad.

▪ **Mis on maailma kõige suurem aeglus?**

See, kui tigu kurvis pidurdab.

▪ **Mis on maailma kõige suurem ahnus?**

See, kui kolm kiilaspead kaklevad kõigest jõust kammi pärast.

▪ **Mis on maailma kõige suurem laiskus?**

See, kui sa 25-kraadise pakasega pesuväel õues seistes lõdisedagi ei viitsi.

▪ **Mida teeb kuulus klaasikunstnik, kui tal klaasi pole?**

Eks ta siis joob pudelist.

▪ **Missugune netilehekülj meeldib vene koolilastele kõige rohkem?**

WWW.shkoly.net.

▪ **Mis see on: viis kilo vatti ja nelikümmend volti?**

Vatijopp, mis muud!

Pildid tegi Ülle Meister

Minu tiivulised sõbrad

Kõigi akna taga on mul lindude söögilaud. Igal hommikul paneme sinna seemneid, kuna lindudel on talvel raske toitu leida. Kõige enne lendavad kohale rasvatihased ja sinitihased, nad võtavad seemne noka vahele ja lendavad puu otsa, panevad seemne varba alla ja söövad ära, siis tulevad uue seemne järele. Niikaua lendavad ja söövad, kuni köht on täis. Järgmisena tulevad sööma varblased, nad lendavad majja ja söövad kõhu täis.

Õige pea on kohal rohevindid. Need linnud on tigidad. Üks vint tuleb majja sisse sööma ega lase kedagi teist ligi. Kui keegi tahab majja tulla, siis ajab tiivad laiali ja lööb noka-ga. Ükskord läksid kaks rohevinti nii tigidaks, et tutistasid teineteist. Vahel tülitsevad nad ka õhus lennates ja puu otsas.

Kõige ilusamini saabub kohale leevike. Ta lendab maja katusele ja siis majja sööma, sööb rahulikult ja laseb ka teistel süüa.

Vahel tuleb sööma ka puukoristaja, kellel on pikk ja terav nokk. Puukoristaja lendab alati katusele ja läheb sööma, pea alaspidi. Kui ta sööb, lendavad teised linnud puu otsa.

Mõne aja möödudes on kohal ka metsvint. Ta on teistest lindudest palju suurem, värvilisem ja suure jämeda valge nokaga. Kui tema tuleb sööma, siis teised linnud majja ei mahu. Vahel, kui ta on väga näljane, ajab teised linnud minema.

Nii ma vaatan oma tiivulisi sõpru. Tihti, kui söök on otsas, koputavad rasvatihased aknale: "Meie toidulaud on tühi, on aeg panna seemneid!"

Mihkel Maiste
Tartu kunstigümnaasiumi
6.b klassist

Päkapiku asemel, jõuluvana tasemel

Talv – olgu ta siis lumine või raagus – on lindude jaoks raske aeg. Rändlaulikud on praegu juba oma talvekodudes lõunamaal, kuid hulk sulissõpru jääb meie juurde ka talveks. Selleks, et ka lindudel oleks jõulude ajal väheke rõõmsam olemine, saame meie päris palju ära teha. Kes ei soovi linnusööklat oma akna taha riputada, see võiks tihaste rõõmuks vähemasti väikese (mageda!!!) pekitükikesse nõori otsa riputada. Nõor võiks olla tugevamat sorti, sest kui rasva-, soo- ja muud tihased sellest "õnnepommist" üksteisele teada annavad, siis võib neid kokku tulla lausa murdu. Ja üsnagi võimalik, et ka suur-kirjurähn saab uhkest jõulukingist kuulda! Külmal ajal kulutavad linnud kõvasti energiat ja seda aitab just nimelt rasv taastada.

Searasva potis sulatades ning sellele kaerahelbeid, hirssi ja päevalilleseemneid lisades võime valmistada lindudele mõnusa maiuse. Kui segu on külmkapis jahtudes tahkeks muutunud, saab sellest vormida kenad portsjonipallid. Kel pole viitsimist linnukokka mängida, see võib osta linnumaiuspalsid ka poest. Balsnack valmistab peenesse kapronvõrku mässitud seemnese-guga rasvapalle, mida saab kas naela otsa või puukostele riputada. Ka linnuseemnepakikesi on suuremates poodides müügil. Muide, Balsnacki uudistoote – linnusöökla – saab igaüks üsna kerge vaevaga kokku panna: selleks on vaja vaid kruvikeerajat, plastpudelit ja osavaid käsi!

Need, kelle kodu asub metsaserval või pargi läheduses, võivad lindudele lausa jõuluvana mängida ja ehtida mõne puu linnumaiusega. Ega see peagi tingimata just kuusk olema, peamine on see, et saate rähnidele, tihastele, puukoristajatele ja teistele tiivulistele rõõmu valmistada.

Mihkli sulissõpradele aga saatis Balsnack kena nokapärase jõuluüllatuse!

Mustkunsti ajalugu

Tere taas!

Märkamatul on üks aasta selja taha jäänud ning uus algamas. Nüüdseks olen juba kaksteist kuud kirjutanud teile tuntud mustkunstnikest ning tutvustanud lihtsamate trikkide saladusi. Ja tundub, et kätte on jõudnud paras aeg kokkuvõtete tegemiseks. Niisiis ootangi ma teie e-maile, kus võiksite oma arvamust avaldada. Oodatud on kõik head ja halvad sõnumid, aga eriti tahaksin kuulda kommentaare selle kohta, mis siiani on meeldinud, mis mitte, mis võiks paremini olla jne. Mulle kirjutada saate ikka endisel aadressil: ande2002@hotmail.ee.

Nüüd ei jää mul aga enam muud üle, kui soovida teile ilusaid ja rahulikke jõule, kärarikast aastavahetust ning kõike paremat uueks aastaks. Selle aasta lõpetaksin ma David Copperfieldi sõnadega: „Kui sa usud millessegi ja tahad seda meeletult, siis pole miski võimatu.“ Ja nii see on. Hoidke maagia enda sees elus!

Töövahendid

Üheks tähtsaimaks elemendiks esinemiste juures on publik. Kui sinu osaks saab publiku soe vastuvõtt, lisab see esinemisele hoogu ja esinejasse enesekindlust. Kui publik on aga tuim ning teeb su esinemist kaasa-elanise asemel maha, kaotad igasuguse isu esineda ning hakkad puterdama. Et seda ei juhtuks, tuleb kohe algusest peale mõjuda enesekindlana ning võita juba lavale astudes publiku poolehoid. Seda ei ole küll kerge saavutada, kuid kui see saavutatud on, hakkad sa laval olekut täiel rinnal nautima (eeldades, et sa kõiki oma trikke ikka piisavalt harjutanud oled), publik annaks

sulle justkui tiivad. Üheks parimaks vahendiks selle saavutamiseks on mõne hea nalja tegemine või publiku kaasa haaramine tegevusse. Ühesõnaga, pealvaatajatest endaga võrdsete mängukaaslaste tegemine.

Kui sa kasutad laval assistendi abi, siis on ka tema su publikuks. Sa pead suhtlema nii oma partneri kui ka publikuga (täpselt nagu näitlejad teatris – nad suhtlevad laval üksteisega, kuid etendust mängivad saalis istuvale publikule). Seda võib võrrelda järgmise näitega tegelikust elust: Õpilane tuleb kooli ja tervitab sõbralikult garderoobitädi. Kuigi ta suhtleb otseselt garderoobitädiga, loodab ta, et tema õpetaja seda kuuleb ning parandab viisaka käitumise tõttu tema käitumishinnet. Niisiis on publikuks nii garderoobitädi kui õpetaja. Aga tagasi partneri juurde. Kõigepealt tuleks paika panna suhe sinu ja su assistendi vahel. Kas assistent on vaid abiline või midagi enamat? David Copperfield on öelnud „Aastaid on mustkunstnikud julmalt oma abilisi laval pooleks saaginud. Kuid mina üritan alati meeles pidada, et mu partner laval võib olla ka mu romantiline partner.“ Niisiis võikski suhe abilisega olla midagi enamat kui suhe pooleksaagimise objektiga. Kas see suhe aga ka romantiline peaks olema, jäägu igaühe enda otsustada...

Trikk

Läbi aegade on inimesed armastanud üksteisele jõuludeks, uueks aastaks ja muudeks tähtpäevadeks kaarte saata. Kuid seda seda võib teha ka täiesti erilisel. Üks võimalus selleks on järgmine:

Trikk: Mustkunstnik näitab oma etteaste lõpetuseks publikule mõlemalt poolt tavalist, tumedat linikut. See tehtud, raputab ta rätti korraks ja lausub mõned võlusõnad. Ja kui mustkunstnik nüüd publikule linikut teiselt poolt demonstreerib on sinna ilmunud sõnad: „Häid pühi!“

„Kui sa usud millessegi ja tahad seda meeletult, siis pole miski võimatu.“

Saladus: Selle triki sooritamise saladus peitub enesestmõistetavalt linikus. Tegelikult on see pildil näidatud moel kokku ömmeldud kolmest sama suurest ja sama värvi riidetükist, millest kaks on tühjad ja ühe peale on kirjutatud antud juhul „Häid pühi!“ Loomulikult võib mustkunstnik oma äranägemise järgi rätikul olevat teksti muuta, olgu selleks siis kas või „Nägemist!“ või „Tänan!“. Ja kuigi see trikk tundub naeruväärselt lihtne, vajab ta enne lavale astumist kõvasti harjutamist. Nagu öeldud, on trikkide esitamise juures kõige raskem see, et nad peavad publikule näima äärmiselt lihtsatena.

Koolimullid

VANA-AASTAÕHTUL ~ VALAME ÕNNE!

Õnevalamine on vana komme, mis pakub mõnusat tegutsemist tänapäevalgi. Ära ainult unusta, et sulatinnaga tuleb olla ettevaatlik: on ikka hiinus hiina piin, kui sellest kasvõi tilgakegi satub su kaele või jalale!

Kõige ilusamad tinakujud tulevad siis, kui õnne ei valata mitte vett, vaid lund täis pesukaussi või ämbrisse, aga kes see oskab ennustada, kas tänavune vana-aastaõhtu tuleb lumerikas...

Kui Sul pole käepärast tina ja õnevalamise kulpi, siis võid kasutada ka küünlarasva, mis sulab kiiremini – kuid kujude lumest või veest väljavõtmisel tuleb olla ettevaatlik, sest need on kerged purunema.

Kaisi Kullamaa, Kiili kunstide kool

Vanarahvas ennustas tinakujude järgi tulevikku nende varjude järgi. Mõned kujude tähendused:

- **Hoburaud** – uuel aastal ootab sind erakordselt suur õnn.
- **Lill** – leiad tunnustust ja austust.
- **Kohver või kott** – sind ootab ees pikem reis või koguni kolimine teise kohta.
- **Ka king või saabas** tähendavad kas reisi või kolimist.
- **Puu** ennustab suuri muudatusi elus. Mida suurem ja uhkem see puu on, seda jõukam ja uhkem on su elu.
- **Peeker või karikas** tähendab mugavat elu.
- **Purjekas** tähendab merereisi.
- **Sigri-migriline kuju** tähendab, et su elus on tulekul segane periood ja pead hästi järele mõtlema, missugust teed valida.
- **Kroon** tähendab pulmapidu.
- **Koer** tähendab hea sõbra leidmist.
- **Kala** tähistab samuti sõprade hulga suurenemist.
- **Tool või pink** tähendab kooli või töökoha vahetust.
- **Õun või pirn** tähendavad head edu igasugustes võistlustes ja mängudes.
- **Lind** tähendab seda, et pead oma õnne leidmiseks kõvasti pingutusi tegema.
- **Kurg** – sinu perre tuleb lisa kas õe või venna näol.
- **Lokiline naisepea** tähendab pahandusi naabritega.
- **Võti** tähendab seda, et avastad enda jaoks uuel aastal midagi väga olulist.
- **Kirst** ei tähenda sugugi surma, vaid hoopis täiesti uue elusuuna leidmist.
- **Sõrmus** tähendab abielu või enda sidumist mingi kindla inimeste grupiga.
- **Kui õnnetina küljest pudeneb lahti väike sabake**, siis tähendab see, et mingi mure või ebaõnn kaob sinu elust.

Tere, Triibukas!

Saadan mõned ennustused pilvede kohta!

Merike Tartumaaal

- Kui oled kellegagi tülli läinud ja tahad teada, kas lepite varsti, siis vaata taevasse ja vali kaks lähestikku asuvat pilve. Kui pilved lähevad laiali või hajuvad tuules, siis pole leppimist oodata, aga kui nad kohtuvad ja ühte sulavad, siis on kõik varsti OK!
- Kui pilved on mägede sarnased, siis tähendab see, et pead püüdlema kõrguste poole.
- Kui pilved sarnanevad sigadele, siis on varsti loota suuremat raha.
- Kui pilved on elevandi moodi, siis tähendab see suuri muudatusi. Kui elevandi lont on ülespidi, siis on need muudatused head, kui aga alaspidi, siis läheb sul mõni asi päris nassu.
- Kui su pea kohal on laeva- või ankrusarnane pilv, siis tähendab see, et sul seisab ees pikem reis.
- Kui pilv su pea kohal meenutab kätt, siis leiad endale varsti uue hea sõbra.
- Kui pilv on klaveri või kitarrimoodi, siis saad kutse suurele peole.
- Kui sulle läheneb pilv, mis sarnaneb kahe kausiga kaalule, siis hakka mõtlema oma figuurile.
- Ussikujuline pilv tähendab seda, et keegi räägib sind taga.

Triibu-Liine tähelepanek: Aga siis, kui taevas on täis tumedaid sajupilvi, siis tähendab see, et varsti läheb sul vaja vihmarvarju...

Ingrid Pihk Käina Kauniste Kunsite Kool

See, millest ma tegelikult rääkida ei taha

Paljud on saanud tunda vägivalda, mis teeb neile nõnda haiget, et ei taha, ei saa sellest rääkida! Mõnedele, kelle vanemad on lahku läinud, on see sama raske kui teistele vägivald. Ühed saavad sellest ruttu üle, teised elavad seda raskelt läbi ega unusta iial. Iga inimene on erinev. Aga kõik läbielamised jätvavad hinge väga valusa jälje. Või käivad inimesega kaasas kogu ta elu!

Minu elus oli kõige jubedam aeg siis, kui minu ema ja isa lahku läksid. Mina olin kolme-nelja aastane. Kuid seda mäletan ma hästi. Ja ei unusta ilmselt kunagi!

Ühel päeval, kui isa tööle läks, hakkas ema asju pakkima. Mina ei saanud aru, mis toimub. Vanema vennaga mängisime lihtsalt oma toas ega pööranud suurt tähelepanu sellele, mis toimub. Siis helises telefon. Ema võttis toru, rääkis midagi ja kutsus siis meid, et riidesse panna. Tuli suur veoauto, meie asjad pandi peale ja hakkasime sõitma.

Kui olime alevist väljas, tuli isa oma suure Volvoga ja peatas meid. Ema läks autost välja, et isaga rääkida. Mina ei tea täpselt, mida nad rääkisid. Kuid seda kuulsin ma selgelt, kuidas isa anus, et ema tema juurde jääks. Kuid asjata! Ema tuli nuttes auto peale ja me sõitsime kaua aega. Jõudsime Valgamaale!

Vanem vend Talmar oli läinud aasta eest kooli, mina olin sage-li sõpradega väljas, ema töötas laudas. Hakkasime Taimariga vaheaegadel isa juures käima.

Ema sai endale uue mehe. Neile sündis uus laps, minu ja Taimari kasuõde Nele.

Kui ma sain kuueaastaseks, kolisime jälle. Nüüd Antslasse, vanaema juurde maale, võtsime koera ja kassi ning mina käisin eelkoolis, Taimar kolmandas klassis ja Nele oli veel kodus.

Kolme aasta eest kolisime Antslast 9 kilomeetri kaugusele maa-majja. Võtsime veel kaks koera. Nele hakkas lasteciaas käima. Meie Taimariga käisime endiselt isa juures ja isa käis meid vaatams.

Ühel päeval, kui ema, Nele ja kasuisa Rein olid linnas, olime mina ja Taimar kodus ja kütsime sauna. Ja saun läks põlema! Taimar oli tubli ja kutsus tuletõrje. Tuletõrje ei tahtnud meid telefoni teel uskuda, kuna paljud lapsed on ju nalja teinud. Lõpuks ikkagi tulid ja helistasid emale. Ema ei muretsenud koju tulles mitte sauna, vaid meie pärast, sest ta ei teadnud, kuidas me reageerime sellele, kas me oleme väga suures šokis ja kuidas meiega on.

Kümme aastat on nüüd sellest, kui vanemad läksid lahku. Nüüd läks ema lahku Reinust, kuna too suurema osa päevast lihtsalt jõi. Nii kolisime taas, seekord Setumaale, Meremäele. Seal oli Taimar aasta ja kolis siis 16-aastaselt päriselt isa juurde. Ja ema sai tuttavaks seal elava Urmasega. Ja me kolisime jälle ära – Kehtnasse, sest Meremäel ei olnud tööd. Kehtnas elasime ühe kooliveerandi ning KOLISIME JÄLLE ÄRA – Simunasse!

Simunas oleme olnud üle aasta, kuid ma ei tea, kas me jääme siia, kuni ma üheksanda klassi ära lõpetan. Kui isa kuulis, et me oleme JÄRJEKORDSELT kolinud, tahtis ta, et ma tema juurde lähaksin. Ütlesin, et olen 9. klassi lõpuni, siis tulen!

Ma ei tea, mida ma teen, kui me jälle kolime ja ma peaksin minema oma viiendasse kooli! Siis saab minul sellest kõigest küll villand ja ma lähen raudselt isa juurde elama!

See ongi minu elu. KÕIGE HULLEM ELU, MIS INIMESEL OLLA SAAB! Oma tulevases elus ei pea seda läbi elama. See ei ole meie, laste jaoks õiglane! Meil pole KODU EGA KINDLUSE-TUNNET! Miks MEIE peame seda taluma? Kas ema üldse meie peale ei mõtle? Vahel ma tõesti ei saa vanematest aru. Selline elu on minu mõistusele vastuvõtmatu! Võib-olla suudan ma aru saada siis, kui ise suureks saan ja tuleb ette olukordi, kus pean tege-ma midagi sellist, mida minu lapsed ei mõista?! Aga siis püüan neile selgitada, MIKS ma midagi teen. Sest see, et mul pole olnud kindlat KODU JA PEREKONDA, on olnud valus vägivald minu hingele.

Väikesed kunstiteosed sakilises raamis

Veel hiljuti tundsid need, kellel palju sõpru teistes ilmanurkades, jõulude eel keele peal lisaks piparkoogimaigule ka margimaitset: igale jõulukaardile ja ümbrikule tuli limpsti! ju ilus postmark kleepida. Praegu kasutavad paljud elektronposti ja kirjaümbriku võib panna juba ka isekleepuvaid marke.

Sellest, kuidas filateelia ehk margikogumine pärast 1840.a. Inglismaal trükitud postmargi ilmumist alguse sai, oleme oma ajakirjas varem kõnelnud, seekord teeme AS Eesti Posti allettevõtte Eesti Postmark tegevdirektori Neeme Mozoleviga juttu oma Eesti markidest.

■ Millal ilmus esimene Eesti mark?

Esimeses Eesti Vabariigis ilmus esimene postmark 24. novembril 1918. See oli lillemuustriga mark, mille hinnaks oli märgitud 5 kopikat. Kindlasti oli see meie vanaisadele-vanaemadele suursündmuseks ja omamoodi vabaduse märgiks: enne seda kasutati siinmail ju Vene Impeeriumis välja antud postimaksehendeid. Esimese Eesti margi trükiarv oli suur – 1,9 miljonit. Ega tollal marke nii sageli trükitud nagu praegu – üldse ilmus esimese Eesti Vabariigi ajal 165 erinevat postmarki. Kõige haruldasemaks peetakse nendest ilma performatsioonita (lõigatud) sinist ületrükiga marki, millel oli sepa kujutis. Selle hinnaks võib olla kuni 15 000 krooni. Tollal eraldi jõuluteemalisi marke ei trükitud.

■ Nõukogude okupatsiooni ajal kasutati Eestis teadagi Venemaal trükitud marke. Aga missugune oli taasiseseisvunud Eesti esimene postmark ja millal see ilmus?

Kõigepealt trükiti 3 lõviga vapimargid rullimarkidena ja postkontoritest sai neid osta kopikate ja rublade eest. Esimene seda sorti postmark ilmus 1. oktoobril 1991. Kuu hiljem – 1. novembril 1991 ilmus kaks esimest pildimarki: ühel oli lehviv Eesti lipp, teisel maakaart. 1992 trükiti ridamisi kolme lõviga vapimärke ning ilmus ka esimene krooni-mark, õigemini margivihiku nimega "Mare Balticum". See merelinnu-teemaline margivihik ilmus samal kujul ka Lätis, Leedus ja Rootsis, ning markide kunstnikudki olid neljast eri rahvusest. Meie margi autoriks oli Lembit Lõhmus, kes täna töötabki Eesti Postmargis.

■ Millal hakati meil jõulumärke kasutama?

Esimene jõulumark ilmus 1992. aasta 15. detsembriks. Seda Uko Künnapri joonistatud kuusemargi trükiti kahes hinnavääringus: 30-sendiste ja 2-kroonistena. Kellel nende markidega kaarte-ümbrikuid veel alles on, need võivad uhked olla, sest see mark on meil juba harulduseks muutunud. Markidega on lugu nii, et nendest ei tehta kordustrukke nagu raamatutest – mida vähem neid on trükitud, seda haruldasemaks nad ajapikku muutuvad. Postmargid jagunevad standard- ja teemamarkideks. Esimeste hulka kuuluvad näiteks vapimargid ja tänavu ilmunud iseliimuvad maakonnavappide ja vöilillepildiga margid – neid trükiti üle miljoni. Teemamarkidel kujutatakse linde-loomi, kunstiteoseid, tähtpäevi, lilli, sporti, kuulsaid inimesi, suursündmusi – ja seda liiki markide trükiarv on kahesajast tuhandest neljasaja tuhandeni. Margid sünnivad kõigepealt kunstniku käe all – näiteks tänavuse jõulutähega margi autoriks on Vladimir Taiger, küünlamargi joonistas aga Jaan Saar.

Iga margi juurde antakse välja ka eri-ümbrik, mille kujundab sama kunstnik, kes margi joonistas. Nende juurde kuulub ka esimese päeva tempel, mida kasutatakse tembeldamiseks ainult margi ilmumise päeval. Hiljem on eritempliga marki ja ümbrikku võimalik osta ainult filateeliapoest, ning ega neid sealgi lõputul hulgal leidu... Templid rändavad pärast "esietendust" Tartusse Postimuseumi. Vahel on markide esitlustel ka tähtsaid külalisi: näiteks kutsuti oma portreemarkide presentatsioonile meie olümpiavõitjad Erki Nool ja Andrus Veerpalu.

■ Mitu postmarki on seni Eestis välja antud?

Erinevaid marke on nüüdseks Eesti Vabariigis välja antud 309. Järgmisel aastal ilmub meil 21 uut postmarki ja margiplokki. Eesti Post peab meeles näiteks aasta lindu – kanakulli, jätkab meie rahvariiete, mõisate ja kirikute tutvustamist. Omaette margiplokk ilmub lastekaitsepäevaks – aga sellest räägime ehk tulevikus pikemalt. Muide, maikuus ilmub 2 isevärki marki, millele on trükitud kiri "Europa" – igal aastal kuulutab Euroopa Postiliit välja ühe teema, mille järgi trükitavad postiamministratsioonid eri riikides üks-kaks marki. Seekord näidatakse postmarkidel kokakunsti, ning eestlaste kulinaariast joonistavad margipildid Ülle Marks ja Jüri Kass.

■ Neid marke tahaks vist küll pildipoolelt limpsida! Kuid esialgu jääme ootama uusi jõulumärke – posti teel saadatud jõulutervitusel on ikka omaette väärtus!

Aga missuguseid postmarke joonistaksid Sina, hea lugeja? Joonista ja kirjuta meile sellest! Parimad margipildid avaldame ajakirjas ja nende autorid saavad auhinnad!

Leelo Tungal

JÄÄAEG

Talv on meil siin jää-aeg!
Karvamütsis pää aeg,
labakindas käe aeg,
külmataadi väe aeg!

Lõpeks juba see aeg,
tuleks juba vee-aeg,
marjade ja mee aeg,
soe ja hea ehee-aeg!

Milvi Panga

SINUL ON OMA KÄEKIRI

Sinul on oma käekiri,
saladus, su enese moodi.
Jänese jalakiri on vaid
tema jälgede moodi.
Salakiri kõlab nii salapäraselt,
nii käe- ja jalapäraselt.

Luuletus ja Viive Noore
illustratsioon
Milvi Panga
värsiraamatust
"See, kes lustib".

KUI OLEKSIN PUU

Kui saaksin olla puu,
tahaksin olla tammepuu.
Igal kevadkuul
alati mul kuub on uus.

Kui ei oleks tammepuu,
oleks hoopis teine puu.
Ei ma oleks riidepuu
ega trepi käsipuu.

Hoopis oleks jõulukuul
laste rõõmuks jõulupu. Ja kui läbi jõulukuu,
olen lõpuks ahjupu.

Mariann Laineste Valguta põhikoolist

Täht, kes otsis põnevust

Ühel imelisel ööl sündis üks täht. Ta hakkas kandma nime Huvitäht. Huvitäht tahtis teha midagi põnevat. Ükskord, kui vanad tähed olid taevatööl, vaatas väike täheke ringi ja sai teada, et igal aastal toimub tähtede autasustamine. Tal tekkis kange soov autasu saada. Välgukiirusel võttis Huvitäht vastu otsuse, et ta korraldab tähtedele võistluse. Võistluse pealkirjaks pani ta "Kõige huvitavama mõtte võistlus". Võistlusest otsustasid osa võtta kõik tähelapsed.

Lõpuks jõudis kätte võistluste päev. Kõik olid ärevil, kui tähenõukogu pinki istus. Oma mõtteid esitasid Mõttepoiss, Välgukiir, Supertäht, Tarkpea, Numbris ja viimasena Huvitäht. Huvitähe mõtteks oli luua lastele päkapikud, et lastel oleks kedagi jõulude eelsel ajal oodata. Kuna Huvitähe mõte oli nii üllas, siis otsustas nõukogu talle esikoha anda. Nii saigi Huvitäht kutse autasustamisele.

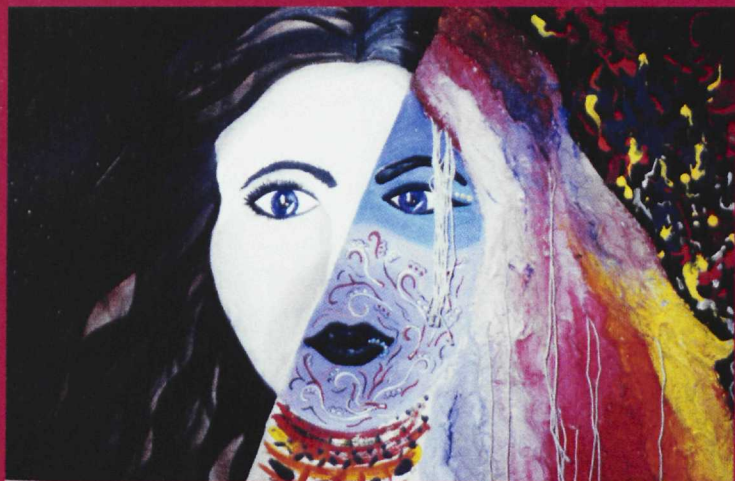
Kui Huvitäht pole alla kukkunud, siis piilub ta salamisi päkapikkude tegemisi.

Karl Õkva Tartu Kivilinna gümnaasiumist

KOMPOSITSIOON INIMESEGA, Inga Karpova

ZODIAAGI MARK, Kira Evve

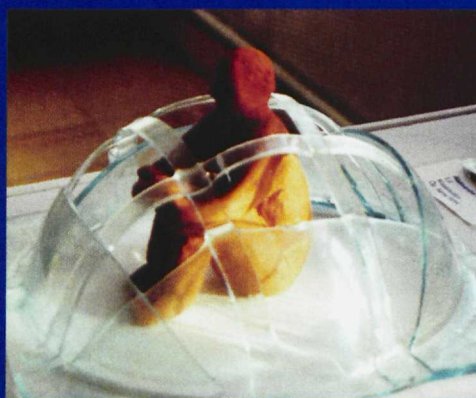

MASK, Jevgenia Mihhailova

NOORT KUNSTI KOHTLA-JÄRVELT

Kohtla-Järvet kutsutakse küll kaevurite linnaks, kuid tegelikult ei peitu kõik sealsed maavarad kaevandustes.

Kohtla-Järve Kunstide Koolis tegelevad lapsed ja noored hoopiski vaimuvaraga, ning sel sügisel tähistas kool juba oma 10. aastapäeva. Kullo Lastegalerii Tallinna südames mahutas vaid väikese osa kohtlajärvelaste viimase aja kunstiloomingust.

ISTUJA, Tiiu Alasi, Anne Valguta

TORN, Viktorin Starovitova

NEIU SAKURA ALL, Jelena Išanina

ILJA KUZIN, Kompositsioon 3D

Let it be

HIEA LAPS

HEA LAPS

Jessica Aiba

Foto: Bulls Press

(Rasmus)

Koodu Keset linna

Häid jõulupühi ja ilusat aastalõppu, sõbrad!

Aasta viimases numbris kuulutame välja oktoobrinumbri parimad kirjutajad, joonistajad ja nuputajad. Nagu ikka, saavad Lõuna-Eesti lapsed oma auhinnad kätte Tartus, Kompanii 3/5 asuva. Keskraamatukogu lasteosakonnast, Tallinnas ja Põhja-Eestis elavad auhinnasaajad pöördugu Kullo Lastegaleriisse (Kuninga 6) ja idavirumaalaste preemiad rändavad Jõhvi Keskraamatukogu lasteosakonda (Rakvere t. 3a, Jõhvi). Kellel on muid ettepanekuid, neil palume toime-tusele kirjutada või helistada.

You!!! Olen 12a. Ida-Virumaa plix ja sooviks saada omale kirjasõpru vanuses 12-14a. E-post: ruulika11@hotmail.com, ruulika11@hotmail.ee, www.rate.ee/users/love1112, www.rate.ee/v2ikevastiktydo REELIKA.

Tere kõigile vaimusõpradele! Varsti hakkab valmima kodulehekülj vaimudest, nii et ootame teie kaastööd! Võite saata kõike: lugusid, fakte jms. Kindlasti lisage kirja lõpu oma NIMI, siis saame teidki koduleheküljel ära mainida! Kui kodulehekülj valmis, teatame ajakirjas Hea Laps. Kirjutage meile: vaimukartjad@hotmail.ee

Tsauki! Kõik, kellel vedeleb kuskil Pinki, Gwen Stefani, Paris Hiltoni, Eminemi, Lea & Elmar Liitmaa, Kerli Kõivu, Hendrik Sal-Salleri, Vanilla Ninja, Jaagup Kreemi, Eda-Ines Etti või Tanel Padari pilte, siis neile leiduks kohe omanik! Ka kõik, kes otsivad kirjasõpra, võtke ühendust. Kirjutada võivad kõik alates 13. eluaastast – sugu ei ole oluline! Tore, kui saadate pildi, aga see pole oluline. E-post: vikatika13@hotmail.ee. **VICTORIA ORAV**, Süngavere rdjtj., Suure-Jaani v., Viljandi mk. 71401.

Tere, olen 15a tydruk Võrumaalt, kes sooviks tutvuda 15-17a poiste ja tydrukutega. www.rate.ee/users/musicgranny14, nuncy@mail.ee. **ELINA SALISTE**, Mõniste sjsk. Võrumaa 66002.

Otsin kirjasõpru! Minu nimi on Aljona, olen 11-aastane. Olen venelane. Minu lemmikuks on papagoi. Õpin Tallinna Lasnamäe

Ristsõna-auhinnad võitsid seekord **HENDRIK SUVI** Laevast ja **HELI ARMUS** Saaremaalt.

Legokarbid saavad **HIIESALU** pere Järvamaalt, **KIUR KAASIK** Aserist, **OLIVER TAARING** Tallinnast ja **JAAN VEERSOO** Keilast.

Barbinduse auhinna-nuku võitsid õed **KÄTLIN LUHT**, **AVELIIS** ja **KRISTIINA VESKIMÄE** Türi! ja väikesed vahvad Barbie´ võtmehoidjad saavad **ANNIKA LAUMETS** ja **DAVID PALL** Jõgevalt, **GERDA KRUUS-**

Gümnaasiumi 5a klassis. **ALJONA, Lasnamäe 38-14, Tallinn 11413** (Mul on vene-eesti sõnaraamat!)

Tere! Sooviksin tutvuda umbes 13a. tüdrukutega. Ise olen 13. Mulle meeldib sportida. Ei meeldi koolis käia, aga muidu läheb koolis hästi. Vahel meeldib ka natuke nalja teha. Praegu olen Puiatu Erikoolis. **MATTHEUS ARRO**, Puiatu EK, Pärsti v, Viljandimaa 71104.

Hello, kõik inimesed, eriti poisid! Olen 9a tydruk. Sooviksin leida kirjasõpru igas vanuses, nii M soost kui N soost. **GERDA NELIS**, Pikk 60-33, Kuressaare 93817 NB! Lisada ka ka pilt. **Teresa95**

Jou, olen 13a Viljandi pliks, kes otsib kirjasõpru vanuses 13-15a! Olen lahe ja sõbralik. E-post: yanne13@hotmail.ee, msn: jannesarp@hotmail.com ja rate annan pärast! Olge ikka lõbusad ja kuulid!

NIMI: Monika Jürgens
HÜÜDNIMI: Monni, Monza, Moon jne.
ADDRESS: Kaldeni 3-1, Pämumaa, Are v., Pärivere küla 87301, tel: 53983536
E-POST: Hilda11@hotmail.ee,
RATE: mommi011
SOOV: leida sõpru vanuses 10-..., nii poisse kui tydrukuid!

NIMI: Hanna Anete
HÜÜDNIMED: Bibi, Annu, Neti
VANUS: 11
ELUKOHT: Sõmeru, Jõe 6-3, L-VIRUMAA 44201

NIMI: Zeka
VANUS: 12
E-POST: zenja20@rambler.ru

TIK Põlvast, **KELLY LEHTMÄE** Pärnjoelt, **JOHANNA JÜRIS-SON** Jürist, **ANNA LIISA JALAKAS** ja **ULLA KIHVA** Tallinnast, **PAULA TAMM** Il-lukast, **MARI-LIIS PAE-KIVI** Raplamaalt ning **LIISA VESKIMÄE** Tartust. Mudilas-kunstnike eriauhind läheb Põlva lasteaias Mesi-mumm andekatele joonis-tajatele.

NIMI: Helena Viies
HÜÜDNIMI: Helx, Helku
SÜNNIPÄEV: 21. juuli 1994
ADDRESS: Köleri 22-2
E-POST: helenaviies@hotmail.ee, helku_28@hotmail.com, rate: helkuke123@huvialad.ee
HUVIALAD: astronoomia, lugemine
LEMMIKVÄRV: sinine, kollane
SOOV: leida 11-14a kirjasõpru. Sugu pole oluline. Vastan 100%!

NIMI: Krista Kallavus
SÜNNIPÄEV JA -AASTA: 3. detsember 1994
ÕED-VENNAD: Kristi (24) ja Kristo (21)
ADDRESS: Männiku 6, Avinurme, Ida-Virumaa

Olen sportilik 9-aastane tydruk, kes otsib kirjasõpru vanuses 10-12a.

NIMI: Helvis Mäll
HÜÜDNIMI: Näpi Pax, Pax
SÜNNA: 31. 03. 88
PIKKUS: 160 cm
LEMMIKBÄND: CooldD, Prodigy, Eminem, Chalice, Scooter, Ruki Verh
SOOV: leida sõpru ja meeldivaid plixe vanuses 15-16. Saata pildiga.
ADDRESS: Puiatu erikool, Pärsti v, Viljandimaa 71104

NIMI: Imant Sepp
VANUS: 15
SÜNNA: 16.10.89
TÄHTKUJU: Kaalud
PIKKUS: 164 cm
LEMMIKBÄND: Orum and Bass
SOOV: leida kenasid kirjasõpru (tydrukuid) vanuses 14-15. Soovitav pilt
ADDRESS: Puiatu erikool, Pärsti v, Viljandimaa 71104

NIMI: Ardi Sulu
HÜÜDNIMI: Ats
SÜNNIAEG: 18.01.89
TÄHTKUJU: Kaljukits
PIKKUS: 177 cm

JUUSTEVÄRV: blond

SILMAD: rohelised

MEELDIB: sporti teha

EI MEELDI:

valetajad, suitsetajad
ja joodikud

LEMMIKSÖÖK: krõpsud

LEMMIKLOOM: lõvi

LEMMIKJOOK: Coca Cola

ADDRESS: Ardi Sulu,
Kiige 9, Pärnu 80035

SOOV: leida 14-17a.

kirjasõpru (tüdosisid)

NIMI: Kätli Raudmäe

ADDRESS: Tartu mk 61702,

Külitse küla, Ülenurme vald, Kase 8

VANUS: 9a

LEMMIKLOOM: hobune, koer

LEMMIKVÄRV: sinine

LEMMIKAJAKIRI: Stiina, Hea Laps

LEMMIKSPORDIALA: jooksmine, ujumine,

rattaga sõitmine, suusatamine

LEMMIKBÄND: Ice Cream, Vanilla Ninja,

Terminaator

HUVIALA: muusikakoolis käimine

SOOV: leida kirjasõpru vanuses

9-11. tüdrukuid

NIMI: Anna-Liisa

VANUS: 11a

SÜNNIPÄEV: 26.august

LEMMIK-LAULJA, -BÄND: Trinity, Vanilla Ninja,

Nexus, Linkin Park, Slobodan River

ÕPPEAINE: inglise keel

FILM: meeldivad õudusfilmid

VÄRV: roosa ja helesinine

RAAMAT: „Tim Thaler e Müüdüd Naer“,

„Sealpool vikerkaart“

LOOM: hobune, kass

FILMINÄITLEJA: Sarah Michelle Gellar,

Nicole Kidman

EI MEELDI: käsitöötunnis olla, ämblikud

HOBID: inglise keel, tantsimine

SOOV: leida kirjasõpru vanuses 10-13a,

võivad kirjutada nii poisid kui tüdrukud!

ADDRESS: Anna-Liisa Purge,

Armussaare küla, Kõo vald,

Võhma sjk, Viljandi mk

NIMI: Janno Reisel

VANUS: 13

MEELDIB: korvpall

SOOV: saada 11 – 13a. kirjasõpru

ADDRESS: Puiatu EK, Pärsti v,
Viljandimaa 71104

NIMI: Kalle Käär

HÜÜDNIMI: Käsna Kahhe

VANUS/SÜNNIPÄEV: 14a/ 26.07.1990

MEELDIB: korvpall, võrkpall

SOOVIN: leida 14 – 16a. kirjasõpru

ADDRESS: Puiatu EK, Pärsti v,
Viljandimaa 71104

NIMI: Karen Sturm

SÜNNIPÄEV/VANUS:

8.12. 1991/ 12

ÕED-VENNAD: Marek,

Silver, Lauri, Raul

KOOL: Puurmanni kk,

6. kl

LEMMIKLAULJA:

Maarja Kivi, Lenna Kuurmaa

LEMMIKSÖÖK: kartulipuder

LEMMIKLOOM: koer, kass, merisiga, hobune

LEMMIKTUND: kehaline,

inglise keel, matemaatika

E-POST: essokarmen@hotmail.ee,

RATE: essokarmen,

tel. 58 14 3229, 527 3191

LEMMIKBÄND: Vanilla Ninja, Ice-Cream,

Anaconda

KOGUN: kleepse, kuulsuste pilte

autogrammidega

SOOV: leida kirjasõpru igas vanuses,

nii poisse kui tüdrukuid

NIMI: Kerli

VANUS/KUUPÄEV/KUU/AASTA/TÄHTKUJU:

14/28/09/1990/ Kaalud

LEMMIKHOBID: laulmine, sõpradega

väljas olemine jpm

LEMMIKJOOK: kohv, piim, tee,

morss ja kõik gaasilised joogid

LEMMIKSÖÖK: enne saab ajakiri otsa,

kui ma need üles kirjutun,

aga parim puder on kartulipuder

ja parim supp seljanka

E-POST: coolplix002@hotmail.ee,

ratet ja MSN-i küsi hiljem

SOOV: saada POISS-kirjasõpru

vanuses 14-15

ADDRESS: Kerli Kaaver, Tartumaa,

Konguta sjsk, Annikoru 5-2 61201

NIMI: Marika Visnapuu

SÜNNIAEG/VANUS: 06.06/ 15a.

LEMMIKBÄND: O-Zone,

Smilers, Groove, Courage

SOOV: leida poistest kirjasõpru

vanuses 15 – 18a.

E-POST: mo606@hotmail.ee

NIMI: Annela Rander

ADDRESS: Põlvamaa 63001

SÜNNIAEG, TÄHTKUJU: 07.08/ Lõvi

LEMMIKBÄND: Smilers, O-Zone,

Groove, Courage

MEELDIB: ujuda, sõpradega koos olla

E-POST: kirl1 (rate), annela011@hotmail.ee

SOOV: kirjutage, 13 -17-a. poisid-tüdrukud!

NIMI: Janely Saliste

HÜÜDNIMI: Jannu, Jonn, Jannu

VANUS: 17

SÜNNIPÄEV: 15.märts

LEMMIKLOOM: hobune ja jänes

LEMMIKBÄND: Nexus, Vanilla Ninja,

Meie Mees

LEMMIKFILM: "Armastuse tee", "Salome"

LEMMIKAINED: vene keel,

inglise keel, soome keel

LEMMIK- TV-SAADE: "Kodu keset linna"

KOGUN: raha, kleepse,

kuulsuste pilte ja palju muud

EI MEELDI: lollid inimesed

ÕED-VENNAD: Jaanek (24)

LEMMIKVÄRV: punane, must, roosa, valge

TELEFON: 55508370 sms-ige mulle,

ootan!

ADDRESS: Janely Saliste, Jõgeva ,

Jõe 7-5, Jõgeva linn 48305

SOOV: leida poisse vanuses 16-19a.

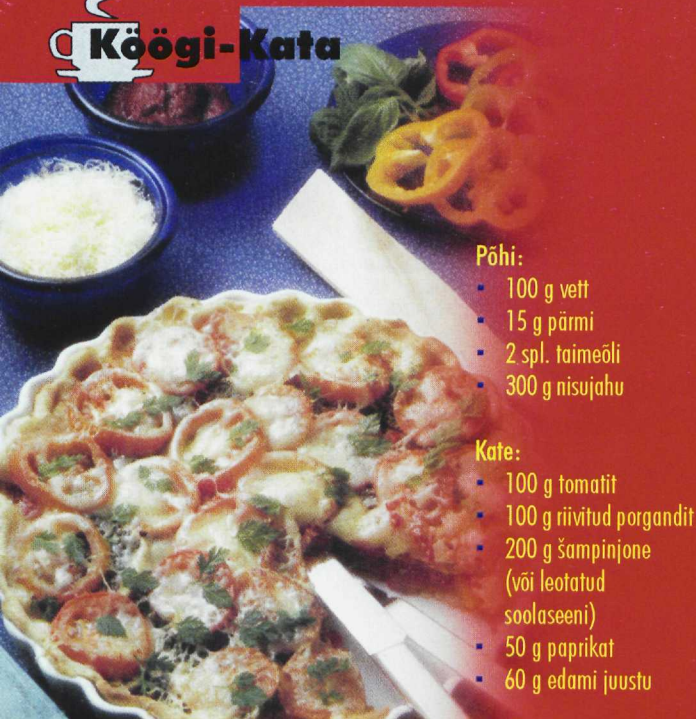
NB! Ainult poisid.

Soovitav koos pildiga!

Hei-hei! Kõik poisid ja tüdrukud, kes tahavad ühele lahedale 14a. plixile kirjutada, kirjutage mulle posti teel: **KRISTEL KÜBAR, Tils 3 – 3, Laheda v, Põlvamaa 63001**, e-post: **krissu.kriss.002@mail.ee**. Või rates: **krinc**.

Tere! Sooviksin leida kirjasõpru vanuses 10-12 a. Ise olen 11 aastane poiss ja soovin kirjasõpradeks ka nii poisse kui ka tüdrukuid. Elan Rõngus, mulle meeldib netis surfata, jalkat mängida ja rattafa sõita. MSN: **jaankoitla@hotmail.com**, rates: **www.rate.ee/users/jaan10** ja e-post: **jaan82@mail.ee**.

Tere! Olen Gert Kuusik. Tahaksin tutvuda 11-12 aastaste tüdrukute ja poistega. Ise saan varsti 12. Teen sporti, olen sulgpallis Eesti teine. Kui te kirjutate mulle, võiksite ka ümbriku sisse pildi panna. Address: **Nõo, Lao 1-12, Tartumaa: 61601**, e-post: **lahemees221@hotmail.ee**.

Põhi:

- 100 g vett
- 15 g pärimi
- 2 spl. taimeõli
- 300 g nisujahu

Kate:

- 100 g tomatit
- 100 g riivitud porgandit
- 200 g šampinjone (või leotatud soolaseeni)
- 50 g paprikat
- 60 g edami juustu

PEENEPIHALISTE PITSA (neljale)

Lahusta pärm leiges vees. Lisa jahu ja õli. Sega taigen hästi läbi ja lase tal veidi kerkida. Kerkinud taigen rulli jahuga üle puistatud laual või küpsetuspaberil õhukeseks kettaks ja aseta see küpsetusvormi või plaadile. Puista pitsapõhjale riivitud porgand, sõõrideks lõigatud paprika ja viilutatud šampinjoniid. Kõige peale jaota ühtlaselt õhukesed tomativiilud. Puista pitsale veidi pitsamaitseainet ja lisa seejärel riivjuustu. Küpseta 225-kraadises praehjus ca 20 minutit. Ära ole kade, paku teistele ka!

PUUVILJAPARADIIS

- 100 g banaani
- 100 kiivsiid
- 100 g apelsini
- 100 g värskaid (või külmutatud) ploome
- 400 g (külmutatud) vaarikaid või maasikaid
- 2 spl. suhkrut
- sortisuke sidrunimahla
- (mündi- või melissilehti)

Koori kõik puuviljad (v.a. ploomid) ja lõika nad ettevaatlikult viiludeks. Mikserda vaarikad või maasikad köögikombainis ühtlaseks seguks. Maitsesta marjakaste suhkruga ja sidrunimahlaga. Jaga kaste neljale taldrikule ja aseta neile viilutatud puuviljad. Kaunista piparmündi- või melissilehega). Mm-mm-maitsev ja tervislik!

Täname nii Eesti kui ka Soome Südameliitu hüva nõu eest!

Südamlikud jõulutervitused köögi-poolelt ehk Teeme pommid kahjutuks

Jõulud ja uusaasta jäävad eestlaste jaoks kuidagi poolikuks, kui köögist ei tule mõnusat seaprae-, hapukapsa- ja verivorstilõhna ning kui peolaul puudub piparkoogikauss. Rahvustoidud kuuluvad teadagi pühade juurde ja küllap pistab ka kõige rangem kaalujälgija jõulude aegu põske mõne seapraeviilu või sülditüki. Jõulutoitudest tundsid meie esivanemad ju mõnu juba üle-eelmisel sajandil! Ainult et meie esivanemad tegid talvel tublisti metsatööd, talitasid loomi, jooksid aida ja toa vahet, nii et päkad välkusid – ning kulutasid seega palju rohkem energiat kui meie, 21. sajandi inimesed. Nii et kui oled koolivaheajal mõnustasti jõulutoite muginud, siis ei teeks paha, kui otsiksid üles suusad-kelgud või käiksid mingis trennis, muidu tekib pikapeale tunne, nagu oleks sul pomm kõhus! Seesugust rasvapommirahvast on aastavahetusel kõik kohad täis! Aga mis oleks, kui võtaksid kätte ja teeksid pühade vahel kodurahva rõõmuks täitsa ise mõne sellise toidu, mis rasvapommi kõhus ei kasvata?

- 2 200-grammist pikka värsket kurki
- 200 g sibulat
- 150 g keedetud või hautatud kanalihat (NB! ilma nahata!)
- 2 spl sojakastet
- 1 spl sidrunimahla
- lehtsalatit
- veidi soola ja suhkrut
- 2 spl taimeõli (veidi mündi- või basiilikulehti, küüslauku)

TIBUKE PAADIS

Koori kurgid ja lõika pikuti pooleks. Uurista kurgiseemned koos sisuga välja. Koori ja peenesta sibul ning kuumuta seda kergelt pannil taimeõlis. Lõika kanalihat väikesteks tükkideks. Valmista sojakastmest, sidrunimahlast ja mündi- või basiilikulehtedest kaste, maitsesta seda vähese suhkruga ja soolaga. Pane taldrikutele pestud salatilehed ning aseta nendele kurgipoolikud. Täida kurgipooled kana ja sibulaga ning lisa kaste. Head noa ja kahvliga sõudmist!

Doktor Taadi nõukoda

Seekord palusime hingearstil vastata meie lugejate küsimustele. Mine tea, ehk leiab keegi siit vastuse ka oma murele?

■ **Kas see on õige asi, et kaheksa-aastasel tüdrukul, minu õeraasul, on juba oma PEIGMEES? Mida teha, et talle aru pähe panna?**

Sooline erinevus algab juba looteeas, s.o. juba enne sündi. Munasarjade kujunemine algab tulevasel emal juba päris arengu alul – ema neljandal rasedusnädalal. Sellest alates ka tüdrukute-poiste arengu spetsiifilised erinevused. Eriti suurt tähtsust omab puberteediiga (suguküpseks muutumise iga), siis algavad teiste sisenõristusnäärmete (hüpotaalamuse ja hüpofüüsi) kaastoomel menstruatsioonid. Normaalse munasarja ülesandeks on toota viljastamisvõimelisi munarakke, et saada järglasi (uusid tüdrukuid ja poisse).

Tulevase isa mehetunnuseid reguleerib oluliselt munandite e. testiste tegevus. Neil on kaks olulist tegevusvaldkonda: a) seemnerakkude tootmine (et saada järglasi) ja b) androgeenide e meeshormoonide teke. Androgeenid mõjutavad sootunnuste arengut, suguti kasvu, karvakasvu kehal, habeme ning juuste kasvu. Anaboolsed osad aga soodustavad kasvu, häälemurret,

lihaste kasvu ning jõudu. Androgeenide toime algab emaüas juba 7.-8. ema rasedusnädalal, seemnerakkudega seotud arengud aga 16. rasedusnädalal. Küpsete seemnerakkude tootmine algab alles 15. eluaasta lõpus.

Poiste ja tüdrukute sõprussuhted võivad alguse saada juba varases lasteaiaaas, eelkoolieas ja algklassides, ja kesta kuni kõrge vanuseni välja. Peika-suhted saavad bioloogiliselt alata (aga ei pruugi alata) alates puberteediiga möödudes. Enne seda on noored bioloogiliselt „toored“ ja peika jutt juba bioloogiliselt vale. Aga lisaks sellele on vajalik ka sotsiaalne küpsus ja see on olulisemgi veel sõprussuhte kujunemisel peika-suhteks.

Sinu õeraasul on sõber, peika-suhte tekkimiseni on vajalik veel bioloogiliselt ja sotsiaalselt „küpseda“ areneda.

■ **Kas lastel on võimalik midagi ette võtta selleks, et isa ja ema ei läheks lahku? Minu parima sõbrantsi isal on uus armastus, selline vingel blond beibe. Vahepeal elaski sõbranna isa selle beibe juures, aga siis tuli oma pere juurde tagasi. Aga nüüd pidi tal olema tahtmine päriselt sõbranna emast lahku minna. Kas Mari (nii on mu sõbrantsi nimi) saab midagi teha, et isa ikkagi emaga ära lepiks?**

Mari saab ja peab oma arvamust nii emaga kui ka isaga jagama, nendega vestlema. Aga otsustavad lõppude-lõpuks vanemad ise. Siis on lahutuse korral oluline, et isa lapse (laste) kasvatamist rahaliselt toetaks, Mari aga regulaarselt kohtuks, teda ka oma uues elukohas sageli näeks ning ema, isa ja Mari üheskoos laste koolitamise ja kasvatamise küsimusi arutaksid. Soovitan Maril sellel teemal isaga rääkida.

■ **Ma leidsin internetist ühe lehekülje (<http://www.snitchseeker.com>), kus on hästi palju pilte Daniel Radcliffe'ist (Harry Potter). Need pildid on niiiii jube kohutavalt lähedad minu arust ja Daniel meeldib mulle igati väga. Seal lehel vaatasin ka Emma Watsoni pilte ja mõtlesin-oleksin mina**

ometi nii ilus, kui on tema! Mulle meeldib samuti väga näidelda ja kõige parema meelega oleksin ma Emma asemel, sest ta saab Danieliga koos töötada. Ma ei tea, kas see on lihtsalt fännihullus, aga mul on tunne, et ma olen Danieli armunud. Ma mõtlen juba mitmendat nädalat ainult tema peale ja olen Emma peale jube kade! Mul on toas üleval Danieli poster ja ma vaatan seda igakord enne magama jäämist tükk aega ja mõtlen, et tema jaoks olen ma lihtsalt üks tüütu fänn ja et ma ei saa temaga niikuinii kunagi kohtuda, kuigi ma väga tahaks. See Inglismaa tundub niiiii kättesaamatuna !!! Mida ma peaksin tegema, et sellest painajast lahti saada? Nõutu Plix

Kui nemad suudavad nii ilusasti näidelda, siis – kui Sa ikkagi väga väga tahad – suudad ka Sina.

See on tore, see on suur rõõm, et Sulle mõned „vinged“ kutid meeldivad ja kerge armukadedus mõnede näitlejate suhtes tekkinud on. Kui nemad suudavad nii ilusasti näidelda, siis – kui Sa ikkagi väga väga tahad – suudad ka Sina. Õpi luuletusi pähe ning esita neid kooli tähtsündmustel või osale aktiivselt kooli näiteringis – nii saad näitlejameisterikkuse teel esimesed sammud tehtud.

Eeskujud on vajalikud, aga mitte ainult imetlemiseks, vaid ka tegudeks, sihikindlateks tegudeks valitud eesmärkide suunas. Kelleks Sa ikkagi te g e l i k u l t saada tahad?

SPORDIARST & HINGETOHTER
JÜRI O.-M. ENNET

 STATOIL

Toetame terveid eluviise

■ See võib Teie arvates küll olla naljakas, aga mul on üks omadus, mis teeb elu täitsa võimatuks: ma kardan pimedust. See hirm on mul juba väikesest peale. Ainult et kui ma veel pätakas olin, siis said ema ja õde minust aru ega naernud kunagi, kui ma öösel üles ärgates karjuma pistsin. Praegu ma enam ei karju, aga tegelikult jooksevad jüdinad üle kere, kui pean minema pimedasse tuppa ja lüliti on hoopis teise ukse juures. Või kui elektrikorgid läbi lähevad. Tegelikult olen suht-koht julge, näiteks kõrgust ei karda ma üldse ja võin täitsa tuimalt näiteks katuseharja mööda käia (üks mu sõber kardab isegi puu otsa ronida ja kui me teletornis käisime, siis läks näost valgeks). Ema ütleb, et see hirm tuleb kindla peale sellest, et isa pani mind väiksest peast pimedasse seinakappi kinni, kui tal minuga öiendamist oli. Nüüd elame juba mitu aastat hoopis teises kohas ja isa pole meie juures käinud oma 6-7 aastat, aga hirm ei ole üle läinud. Kas sellest on mingit moodi võimalik üldse üle saada?

Sundhirmu ravib psühhiaater. On häid rohte ja need vähendavad ning kõrvaldavad neid hirme. Poodides on saada nii patareidel töötavaid kui ka vooluvõrgu öölabikesi – neid soovitan küll kasutada. Nendest hirmudest saad vabaks. Ka sportlik te-

gevus karastab keha ning vaimu ning hirmud taanduvad – tugev ju ei karda!

■ Kas on õige, et inimest võib ära nõiduda? Ma küll hästi seda ei usu, aga pärast seda, kui läksime ühel koolipeol D-ga julmalt riidu, on mul kogu aeg paha olla, eriti hommikul esimestes tundides. Pea käib ringi ja mingid suvalised nõrkusehood käivad peal. D ei käi meie klassis, vaid 7.b-s, mis on teisel korrusel, aga kui ma teda kas või kaugelt näen, siis läheb silmade ees mustaks. Ta karjus sellel peol minu peale täitsa nagu loom, ütles, et neab mu ära. Pole mõtet sellest tülist pikalt jahvatada, aga tegelikult oli D süüdi ja ta sai ise ka sellest aru. Sellepärast ta vihaseks saigi, et kõik taipasid, kui debiilne ta on. Aga üks mu sõbrants väidab, et D on nõid ja võib oma nõidusega mu päris ära tappa. Kas see on võimalik? Kui on, siis mida ma peaksin tegema, kas minema mõne suurema nõia juurde, lehes ju kuulutatakse, et mõni oskab needust ära võtta?

Ega mina ka nõidumisse ei usu. See, mis Sinuga toimus, oli tingitud suurest tülist e. suurest emotsionaalsest läbielamisest. Iga ilmaelul ebakõla ei või nii sügavalt südamesse võtta. Ka kehalised kaebused hiljem on sellega seotud.

Soovitused:

- unusta ära,
- ära võta ebaolulist südamesse, võta rohkem mänguliselt,
- tugevda keha ja tee sporti, siis neid kehalisi kaebusi ei saa tekkida. Sport tugevdab ka psüühikat ning hingeelu (emotsioone).

Õpetussõnaks on:

Terves kehas terved emotsioonid!
Nõidumist ei ole.

■ Kas vastab tõele, et välismaal on koolides suitsetajate jaoks eraldi ruumid? Kas Eestis tulevad need ka ja millal? Missugused sigaretid on kõige vähem kahjulikud ja kas on tõi, et kanep on tegelikult nõrgem paljudest suitsudest?

Kool on õppimiseks, enda kasvatamiseks, mitte suitsetamiseks ja enda teadlikuks kahjustamiseks. (Sa ju tead, et suitsetamine on kahjulik!) Kui Su võileib porri kukub, siis seda ilmselt enam süüa ei saa. Õhk on aga „kopsu leib“. Miks tahad Sa seda tossu-poriga määrada ning endale siis kopsudesse imeda? Miks? Kui Sa veel küllaldaselt õhu puhtusest ning hingamise tähtsusest aru ei ole saanud, siis tee järgmine katse. Mööda, mitu sekundit suudad hinge kinni pidada? Kui oled ühe minuti hinge kinni hoidnud, siis ilmselt juba tunnetad puhta õhu ning normaalse hingamise tähtsust! Kui Sa aga ühte minutit hinge kinni ei suuda pidada, siis mine kohe trenni oma keha ning hingamiselundeid treenima – oled piisavalt Niru-Smoking (ainult kuub ilma sisuta).

Kas Sa tõiesti soovid olla Jobu, soovid saada Ohmuks? Jobu teekond Ohmu suunas algabki „süütust“ kanepist. – Ohmu e topeltrumal on see, kes ennast ise kahjustab.

Kas Sa soovid ennast kahjustada või tugevdada – selles ongi küsimus.

Tark ei kahjusta, vaid tugevdab end! Mina ei kahjusta ning elan vähemalt 110. eluaastani, töötan kõrge vanuseni. Aga Sina? Kas tuled minu 100. juubelisünnipäevale või kutsud varakult „ohmu-matustele“?

Non nocere! – Ära kahjusta! Seda tarkust teadsid juba Vana-Rooma targad. Eesti targad 2000 aastat hiljem võiksid targemadki olla. Aga OLE!

Doktor Taat

Pildi tegi Kirke

Kristiina Kass

Perekond Kapsapea jõulud

Pildi tegi Kristiina Kass

Perekond Kapsapea isa saadeti turle jõulukuuske ostma. Pisikene perekoer Kilu lubati kaasa kuuske valima, ehk tegelikult küll ema jalust ära. Ema jäi nimelt koos viieaastase Villuga verivorsti, ahjukartuleid ja piparkooke küpsetama ja koerast on selle töö juures rohkem tüli kui kasu. "Las naised ja lapsed askeldavad köögis," seletas pereisa Kilule muheldes. "Meie, mehed, teeme tähtsamad tööd ära!"

Turul oli iga sorti jõulukuuski. Oli väikesi ja tihedaid, kõrgeid ja hõredaoksalisi ja igasugu vahepealseid kah. Kõige uhkem oli üks üle kahemeetrine käharaoksaline kuusk, aga kui härra Kapsapea selle hinda küsis, pidi ta ehmatase pärast selili lumehange lendama.

"Nad paistavad iga aastaga järjest kallimaks muutuvat," porises ta ja otustas hoopis väikese hõredapoolse puu kasuks. "Selle võib ju lavale panna ja ohtralt kaunistada," arutles ta mõttes.

Järsku kõhatas kuusemüüja ja osutas oma kõige uhkema kuuse suunas, mille juures Kilu parajasti... khm-khm... asjatas.

"Paistab, et teie koer jõudis oma valiku enne teid teha," ütles kaupmees naerdes. "Kahtlemata on tal hea maitse!"

Härra Kapsapea oli vapustatud. "Seda ma nüüd küll ei katvate osta!" turtsus ta ja osutas hoopis väikese hõredaoksalise poole. "Too mahub meile paremini tuppa!"

Aga siis pistis kuusemüüja lõugama, et ei või ometi kellelegi täispissitud kuuske müüa ja kui härra ei nõustu seda kinni maksma, siis kutsub ta kohale turuinspektori.

Niisiis oli härra Kapsapea sunnitud rahakoti välja koukima ja hambaid krigistades müüjale nõutud hinna maksma.

Vähemalt uhke oli see kuusk küll. Härra Kapsapea pahameel vähenes sedamööda, kuidas ta kuusk mööda-kiirustavatelt inimestelt kadetsevaid pilke kogus. Aga kohutavalt raske oli see kuusk samuti. Härra Kapsapea, kes polnud mitte kõige priskemate musklitega

Vähemalt uhke oli see kuusk küll.

varustatud, pidi mitu korda peatuma, et veidi hinge tõmmata, enne kui lõpuks ometi oma maja õuele jõudis.

"Ooeeh," ohkas härra Kapsapea, torkas kuuse lumehange ja istus ise vaibakloppimisredelile jalgu puhkama. Külma oli päris korralikult ja vaibaredelit kattis hämmatisekiht.

Härra Kapsapea hakkas muheldes helget lapsepõlve meenutama. Kuidas ema oli tal, väiksel poisiklutil, keelanud külmunud postkaste, metallist laterna-poste ja muid sedasorti asju lakkuda. Äkitselt ei suutnud ta panna vastu kiusatusesele vaibaredelit tsipakene keelega katsuda.

Kindlasti aimad sa juba, mis edasi juhtus. Täpselt nii, härra Kapsapea keel jäi külmunud toru külge kinni ega tulnud selle küljest enam sugugi lahti.

Härra Kapsapea proovis appi karjuda, aga ta suust kostis ainult ebamäära lalisemist.

"Mis paganama joodikud meie õuele on kogunenud!" kihvatas proua Kapsapea imelikku häält kuulates. "Ja veel jõulupühade ajal, on alles jultumust!"

Ta heitis pilgu aknast välja ja märkas oma meest vaibaredelil istuvat.

"Isa on kuuse toonud!" teatas proua Kapsapea pojale. "Mine õige tee talle uks lahti, mina ei saa nüüd ahju juurest ära minna!"

Villu pani reipalt jope selga ja läks isale oma abi pakkuma.

"Mida sa siin teed?" imestas Villu, leides isa üsna ebatavalisest olukorrast.

Härra Kapsapea ja Villu keeled jäid mitmeks päevaks tuimaks ega tundnud jõuluroogade maitset.

"Lõpuks ometi tuli keegi!" mõtles härra Kapsapea tänulikult. "Kutsu ema siia!" püüdis ta Villule silmi pööritada ja kätega vehkides ütelda. Aga kahjuks ei saanud Villu ta kõnest midagi aru.

"Poo ea hiia!" kuulis ta vaid.

Villu meelest paistis isal nii lõbus olevat, et selle asja tahtis ka tema järele proovida. Niisiis torkas ka tema oma keele pikalt suust välja ja jäi samal hetkel vaibaresti külge kinni.

Kui ei isa ega poega tükk aega tagasi tulnud, vaatas proua Kapsapea jälle murelikult köögiaknast välja. Ja alles nüüd sai ta olukorrast päriselt aru. Ta lasi rutuga kannu sooja vett täis, kiirustas õuele ning valas Villu ja härra Kapsapea keeleotsi nii kaua veega üle, kuni nad lõpuks ometi vaibaraami küljest lahti sulasid.

Perekond Kapsapea jõulutuju oli sellele vaatamata rikutud. Härra Kapsapea ja Villu keeled jäid mitmeks päevaks tuimaks ega tundnud jõuluroogade maitset, mida proua Kapsapea nii usinalt valmistanud oli.

Isegi erakordselt kaunis ja tihe kuusk ei toonud pere jõulutuju tagasi. Niipea kui see korralikult ära oli sulanud, levis terav pissihais perekond Kapsapea elutuppa. Proua Kapsapea meelest ei kuulunud koerapissi hais mingil juhul õdusate jõululõhnade hulka, nii et uhke kuusk visati halastamatult rõdult alla.

Ainult Kilu oli väga rahul. Talle jätkus verivorsti ja ahjukartuleid nii palju kui aega tema väikesesse koerakõhtu ära mahtus.

Viluste põhikooli "üheksandikud" tõlkisid rea eesti vanasõnu kaasaeagse ajalehekeelde. Kas Sina, hea lugeja, oskad neid vanasõnadeks tagasi tõlkida? Parimatele-nobedamatele auhinnad!

ANDREI:

- Kui põhimõtteliselt laias laastus võtta, siis algelise veesõidukiga tasakesi sõites on võimalus isegi kiirlaevast ette jõuda.
- Kui mina sulle „kõhunääre“ ütlen, pean ise seda olema.
- Ära löö lulli enne pealelõunat saabuvat aega.

AVE:

- Pruun soomuseline ümar objekt laskub alati ühe teatud objekti ligedale.
- Ära enne pikaajalise inimese poolt kasutuses olevasse väikesesse tehiseveekokku maja

lähedal happelist vedelikku viska, kui uustehisobjekt valmis pole.

EVELI:

- Kui suudad pikka aega tungivale soovile vastu panna, on sinu organismi kestvus kauaagesem.
- Kui islamiusuline persoon keeldub tulemast absoluutselt kõrgusest vähemalt üle 200m kõrguse objekti poole, tuleb see objekt islamiusulisele persooni juurde ise.

Vanasõnameistrid, tõlkima!

TAAVI:

- Kõhედустtekitavate emotsioonide tagajärjel suureneb oluliselt nägemisorganite läbimõõt.

JOOSEP:

- Suur tükk paiskab kolju näoosas asuva seedeelundkonna esimese osa ühest tükist teise.

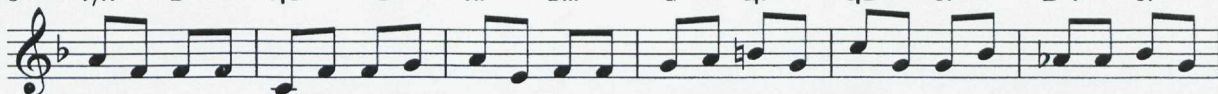
TIINA:

- Mitte õitsvas eas nelja jala peal esinev eluvorm tahab ka keha kinnitada teraviljalise põllumajandussaadusega.

HEA LAPSE LAUL VAPILOOMALE

Kaido Kuremaa

♩ = 150 Eelmäng

F C/G F/A B^b F/C C4 C7 B^b/C/D/F F /C/F F C/G1. O-led mei e
2. Tuled ot-se8 F/A B^b F/C B^b A7 Dm G G/F C/E C7 D^b7 C7Trii bu-Lii ne, i - gat - pi - di i - me - li - ne. Pä - rit he - ast pe - re - kornast, il - ma jää nud
a - ja - kirjast vär - vi - li sest, i - mearmsast, loodeal lu - gu - sid ja rii me, ko kandust ja14 G7/B C7 F C/G F/A B^b F/C B^b A7 Dmü - li - kon - nast..Va - pi - loom on Si - nu a - met, hirm - sas - ti see va - jab ta - het!
nae - ru - mii - ne. Kir - ju tu - leb ah kui pal - ju, sõb - ra - soo - ve, koo - li - nal - ju...

19 E7 E7/D A/C# Dm C/G 1. G7 C7 2. G7 C7

Kas - va - tab Sind tä - di Lee - lo, pai - tab pead, ei ea - les kee - la!
A - ga kõi - ge arm - sam pool need on las - te pil - did, lood!24 F C/G F/A B^b F/C C4 C7 B^b/C/D/F F /C/F Coda F C/G

O - led mei - e Trii - bu - Lii - ne, ab - so - luut - selt i - me - li - ne!!! Mei - e ar - mas

31 F/A B^b F/C C4 C7 B^b/C/D/F F /C/F

Trii - bu - Lii - ne, ab - so - luut - selt i - me - li - ne!!!

Barbie

The Barbie[®] as
The Princess
and the Pauper

Kiri jõuluvanale

Kallis jõuluvana, ootan
Sind koos nukukarbiga!
Tahaksin nii väga loota,
et Sa tuled Barbie'ga...

Kallis jõuluvana, proovin
olla hea ja tubli laps!
Ja kui täidad selle soovi,
lähen veelgi paremaks!

Sinu väike sõber Tiina

Seekord ootame Teie kirju ja joontustusi
teemal „Parim kingitus“. Joonstada ja
kirjutada võite nii saadud kui ka
enda poolt tehtud kingitusi!
Nende vahel, kes saadavad oma tööd
toimetusse enne 5. jaanuari 2005.
loostime välja Matteli auhinnad!

Maaletooja:

RIMONNE

MATTEL

"Ja misasja sina siin naerad? Ma ei näe siin midagi naljakat."
 "Sa ei saagi näha sest sa istud minu moosisaia peal."

allinnas, aadressil Paide tänav 7, asub üks hästi vajalik asutus: **TAASKASUTUSKESKUS**. Sinna palutakse tuua kõik endale mittevajalikud, kuid teistele kasutuskõlblikud esemed. Tuua võib näiteks mööblit, nõusid, riideid, mänguasju, tehnikat ning muid majapidamis- ja hobitarbeid. Kõik taaskasutuskeskusesse toodud esemed pannakse müüki ning neid saab odavalt osta samast hoonest, kuhu asju tuuakse. Osa asjadest aga toimetatakse otse abivajajateni.

Keskuse eesmärk on säästa loodust taaskasutamise näol. Vanad asjad, mis on ühe pere meelest ainult tülikaks ees, võivad endale leida uue kodu, nii et ei tasu kiirustada nende minema viskamisega.

Ja mis kõige vahvam: samas hoones asub ka **TEKSTIILIKODA**, kus lapsed saavad tegelda käsitöoga. Seal saab kududa kangastelgedel vaipa, õmmelda näiteks mänguasju, kotte, jõulukingitusi. Samuti õpetatakse paelte punumist, kudumist ja heegeldamist.

Töövahenditena kasutatakse just seda materjali, mida inimesed taaskasutuskeskusesse toonud.

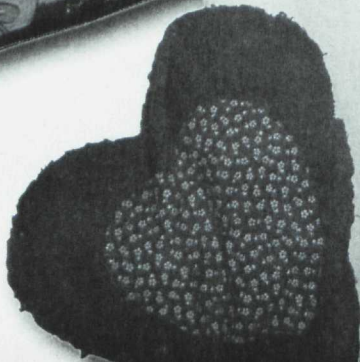
Tekstiilikoda ootab käsitöö- ja meisterdamishuvilisi lapsi. Eelkõige on teretunud paljulapseliste ja puudust kannatavate perede lapsed – need, kes tahaksid väga huviringis käia, kuid kelle rahaline seis seda parajasti ei luba.

Nüüd, kus kätte hakkavad jõudma jõulud, valmistame jõulukingitusi sõpradele, perekonnaliikmetele, tuttavatele. Seisma jäänud asjadest saab osavate käte abil meisterdada imekauneid päkapikke, lumememmesid, jõulusokke, päkapikumütse, jõulukalendreid ja kes teab veel, mida kõike!

Kui kellelgi tekkis huvi ning ta soovib meie tegemistest rohkem teada saada, siis võib meid külastada aadressil **Tallinn, Paide t. 7** või helistada numbril **655 6607**.

Anneli Orgusaar

Vanade asjade uus elu

Jõulusoov

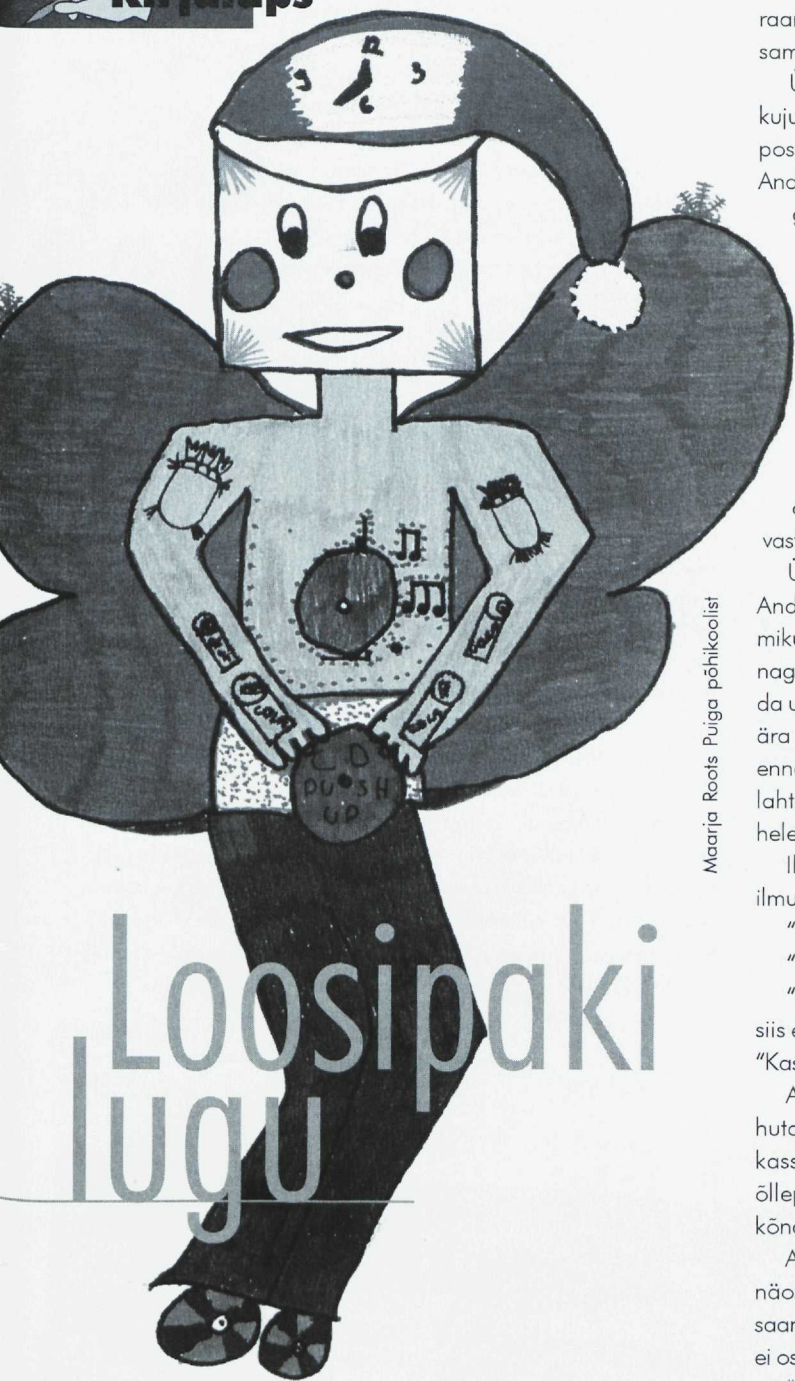
Minul on üks jõulusoov: talveks saada oma loom, suur ja karvane, tihti ka armsake. Minu salapärane soov on saada endale koeraloom.

Kati Kütisaar
Oru põhikooli 4. klassist

Jõulud

Jõuludel on pikemad ööd. Jõuludel sa palju sööd. Kui ma ise suureks saan, siis ma ise kuuse tuppa toon. Pärast kuuse ehime ning siis lauda istume ja pidurooga maitseme.

Kaspar Kaljurand
Oru põhikooli 4. klassist

Maarja Roots Puiga põhikoolist

Loosipaki lugu

Eks vist igas klassis võetakse jõulude eel loosi, kes kellele pakikese teeb. Jõuluvana peale ei saa ju alati kindel olla, eks ole!

Mina tegin tänava loosipaki Silvale. Vedas! Tüdrukule pole ju pooltki nii raske kinki leida kui poistele.

Õmblesin talle sihukese punase jõulusoki ja panin sellesse deodorandi ja maasikamaitsetega hügieenilise huulepulga. Igal pliksil oleks sellist kinki saades hea meel. Silval igatahes oli küll. Aga arvake ära, mis mulle kingiti?

Ega ikka ei arva küll: pakis oli "Harry Potter ja tarkade kivi"! Täitsa lahe kingitus, eks ju? Hirnu või herneks ja hüppa lakke! Võib-olla oleksin ma tõesti rõõmustanud, kuigi see raamat on mul juba ammuilma olemas ja neli korda läbi loetud – aga rõõmusta-

miseks polnud erilist põhjust, sest raamatu esilehel ilutses... meie raamatukogu tempel! Et asi kindlam oleks, oli ka 17. leheküljele sama sinine templike löödud!

Ütlesin siis eriti mürgist nägu tehes suur-suur tänu Andriale – kujutage ette, poiss oli raamatu vahele pannud veel küünaldega postkaardigi. Et "Rõõmuküllaseid jõulupühi soovib klassivend Andri." Ime, et ta oma soove veel raamatusse ei raiunud! Muidugi oli mul terveks "rõõmuküllaseks" päevaks tuju rikutud. Kodus näitasin raamatut emale ja tema nõudis pärast ahhetamist ja ohhetamist muidugi, et selle hommepäev raamatukokku tagasi viiksin. Aga Maarit, kes õhtul meie poolt läbi astus, arvas, et peaksin Andri emale ära rääkima, mis tembuga ta pojuke hakkama sai. Maarit teadis, kus Andri elab – nad olid koos emaga alles sügisel sinna endisesse kolhoosi ühismajja kolinud. Maarit oli hoogu täis ja me otsustasime kohe Andri juurde minna. Et võib-olla taipab poisi ema selle raamatu mingi päris-kingituse vastu vahetada...

Ühismajas on pooled korterid tühjad, seepärast oli kerge Andri kodu üles leida. Korteriuksse ees seisis kolm paari kummikuid, kaks paari botaseid ja veel üksjagu lääpatallatud kingi – nagu elas seal peres mõni sajalgne! Vajutasime kolm-neli korda uksekella, kuid keegi avama ei tulnud. Enne, kui otsustasime ära minna, põntsutas Maarit veel korra rusikaga vastu ust – ja ennäe imet, kohe kostis seespoolt lohisevaid samme ja uks tehti lahti. Lävel seisis plekilistes helesinistes dressides naine, suu helelillaks värvitud, aga juuksed sassis.

Ilmselt oli ta oodanud kedagi muud, sest ta unisele näole ilmus pahane ilme.

"Mis vaja?" küsis naine.

"Häid pühi!" ütlesin. "Kas Andri elab siin?"

"Ei ela," pööratas naine ja pistis kähinal naerma. "No on see siis elu või? Andu, sulle tulid pruudid külla!" hüüdis ta seejärel. "Kas kutsun tuppa?"

Astusime Maaritiga üle läve. Esik oli hämar ja haises nii kohutavalt, et Maarit pani käe näo ette. See oli suur segu õlle- ja kassipissihaisust, mis tahtis minulgi hinge kinni võtta. Tühje õllepudeleid olid kõik seinääred täis, ja kõhn tribuline kass kõndis saba vonksutades meie suunas.

Andri ilmus esikusse, teine kass süles. Meid märgates läks ta näost nii punaseks, et esik muutus justkui heledamaks. Poiss ei saanud sõnagi suust, ja minul hakkas ka miskipärast nii piinlik, et ei osanud midagi lausuda.

"Kadri tõi sulle "kingituse" tagasi!" teatas Maarit kätt näo eest võtmata.

"Mis kingituse?" uuris Andri ema. "Majas pole leivaraasugi, aga sina, poiss, teed preilnadele kingitusi!"

Paistis, et Andri oli nutu ääre peal. Ulatasin talle Potteri-raamatu ja ütlesin: "Sa unustasid raamatukogu raamatu klassi!"

"No on prohvektor!" täntas Andri ema. "Mis inimene sinust küll sedasi saab, pea laiali otsas!"

Ütlesime Maaritiga kähku head aega ja jooksime välja.

"Peaasi, et me sealt lutikaid ega satikaid külge ei saanud!" ütles Maarit, kui õues kopsud värsket õhku täis olime tõmmanud.

"Ja peaasi, et Andri jõulude ajal pekse ei saa!" ütlesin mina. Sest pühade ajal ei tohi ju kurbi ega kurje mõtteid ligi lasta...

Eesti Politsei 86.aastapäevale pühendatud laste ja noorte loomingukonkursil tunnustati auhindadega järgmisi kirjutajaid:

Kristina IVANOVA, Leili STEPANOVA, Laura Reseeda TRUBETSKI, Silver SAMUN, Elna SIROL, Karolin KIUDORV, Triin HANIKAT, Laura PERE, Kristian NISUMAA ja Daniil DIDENKO (noorem vanusegrupp); Kerli HUNT, Keit KÜTTIM, Maike-Liis REBANE, Talvi REINUP, Sille DAMMANN, Kärt KANGER ja Darja ŠAPOVALOVA (keskmine vanusegrupp); Mari SÖRMUS, Kadri REINSOO, Tanel SUURESSAAR, Kristel KLAUS, Jekaterina ZAMARINA ja Anželika MKRTTSJAN (vanem vanusegrupp).
Hea Lapse eriauhind läks Simuna põhikooli õpilasele Talvi REINUPILE.

Politseiameti eriauhind

Ühel päeval olen ma politseinik

Ma olen õppinud Paikuse politseikoolis ja töötan praegu ühes väikelinnas politseikomissarina. Mul on lapsed ja ma armastan oma tööd. Igal hommikul panen ma selga oma vormi, riputan kaela vile ja võõle püstoli, surun mütsi uhkusega pähe ja istun oma sinise triibu ja vilkuritega autosse.

Ma sõidan tööle, kus mind ootab ees paberimajandus. Õnneks pole seda palju, ma täidan vaid eelmise päeva aruande ja lisan varastatud autode kausta järjekordse avalduse.

Pärast kirjalikku tööd lähen linna patrullima. Tänavad on tavaliselt vaiksed ja taskuvargaidki pole mu ümber näha. Niisiis, olles veendunud, et kõik on korras, asun kontrollima kauplusi. Poepidajad juba tunnevad mind ja esitavad meelsasti oma kauplemisloa ning laoruumi võtme. Üldjuhul ei leia ma midagi ebaseaduslikku, aga vahel harva pean siiski ka protokollki koostama. See mulle eriti ei meeldi, kuid ma tean, et seadusi tuleb täita, ja loodan, et trahv ja saamatajääv kasum annavad seaduste rikkujale ka hea õppetunni.

Vahel käin ma kohalikus koolis lastele liikluskultuuri õpetamas ja seaduskuulekust süvendamas. Koos õpime liikluskäitumise, tule- tame meelde liiklemise põhireegleid ja vedame lõbusalt aega.

Lapsed ootavad mind alati, kas siis minu aukar-
tustäratava, kuid imetlusväärse ameti või liht-
salt õppetööst kõrvalejäämise pärast.

Oma ameti üle tunnen ma ka ise uhkust. Ma tean, et teenin ausalt Eesti riiki ja pean siinamaani lubadust, mille andsin endale noorena, kui mind tõmbas veel politseisümbolika. Ma käin läbi naisterahva jaoks raske politsei-
kuks saamise tee ja lõppu jõudes jään sinna, pöördudes tagasi vaid siis, kui enam heal ja kur-
jal vahet teha ei mõista.

Esialgu ma veel mõistan, ja üsnagi hästi. Eesti politsei on mind autastanud Parima korral-
vuri preemiaga. Elu lõpuni mäletan ma hetke, mil seisin suures saalis paljude tuntud inimeste keskel ja vaid mulle sai osaks au suruda veel tähtsamate inimeste käsi ja võtta vastu erakordne auhind. Mind ei tundnud varem keegi ja mulle endalegi tuli tunnustusavaldus väikese üllatusena, kuid ometi olin kindel, et väärin seda. Ma kogesin elamust, mida tunnevad olümpiasanga-
rid võitjatena koju saabudes – mina, kes ma olin tühipaljas väikelin-
na komissar. Olin pealaest jalatallani uhkust ja veidi lapselikku siirust täis ning töötasin selle silmapilgu jätta oma kauneimaks mälestuseks.

Nagu juba öeldud, armastan ma oma tööd. See huvitab mind ja ma tean, et teen seda hästi. Ükskord jään ma kindlasti pensioni-
le, et saaksin rahulikult vanaduspõlve veeta. Siis jutustan laste-
lastele oma noorusajast ja politseitööst – sellest, kuidas ma käisin veel neljakümneselt täiendõppel ja hakkasin liikluspolit-
seinikuks ning paljugi muud. Ma saaksin heldimusega meenutada vanu häid aegu, kuid ometi oleksin rahul ka reaalse eluga. Nii-
kava aga, kuni ma veel vanaks saanud pole, pühendun endiselt politseitööle ja kannan uhkusega oma vormi.

Kärt Kanger

Tallinna Saksa gümnaasiumi 8. c klassist

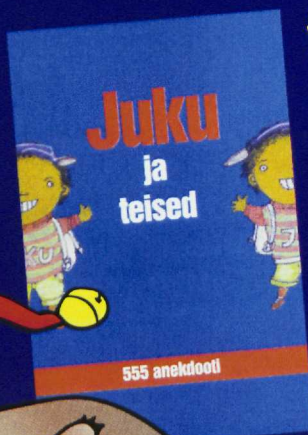
Telli Hea Laps uueks aastaks!

Tellimine on:

- soodne – aastatellimusega säästad kahe ajakirja eest makstava rahasumma
- mugav – ajakiri tuleb ise Sulle koju

ERIPAKKUMINE kiiretele tellijatele!

Kõik, kes vormistavad aastatellimuse (hind 190 krooni) enne 20. detsembrist interneti teel, saavad jaanuarinumbriga **TASUTA** kaasa anekdoodikogumiku

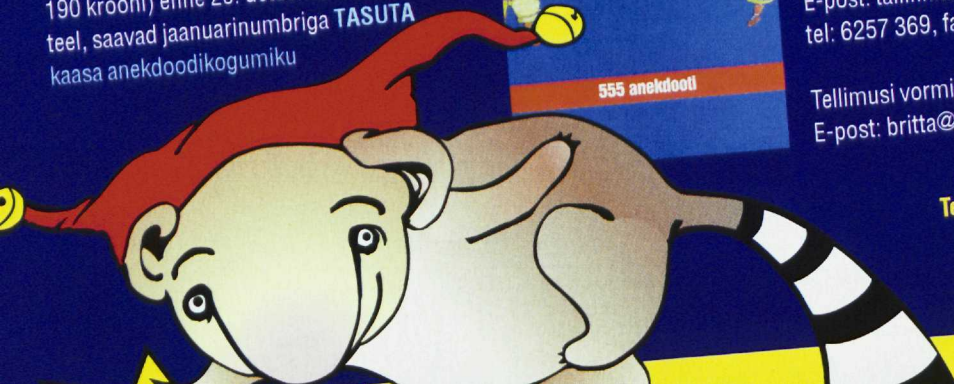
JUKU JA TEISED (hind poes 59 krooni). Selleks tuleb saata kiri pealkirjaga „Astatellimus + Juku“ e-posti aadressile britta@healaps.ee ja seejärel oodata meiepoolset tellimisjuhist oma e-posti aadressile.

Ajakirja saab tellida aastaringselt kõigist Eesti Posti postkontoritest. Tellimusi algusega jaanuar 2005 vormistatakse 15. detsembrini 2004.
E-post: tallinn.tellimine@post.ee,
tel: 6257 369, faks: 6616 089

Tellimusi vormistame aastaringselt ka toimetuses.
E-post: britta@healaps.ee, tel: 6314 428

Tellimishind

12 kuuks:	190 krooni
6 kuuks:	100 krooni
3 kuuks:	57 krooni

Vapper Jack

Sellest, et delfiinid on intelligentsuse poolest vähemasti koerte ja inimahvidega ühel pulgal, on kõnelnud palju. Ja loomakaitsjate pahameelele vaatamata kasutatakse mõnel pool delfiine meremüünide avastamiseks – nii, nagu Teise maailmasõja ajal lasti koertel pomme otsida... Delfiinide kaitsmisele on kahtlemata kõige rohkem mõeldud Uus-Meremaal, kus praegu arutletakse selle üle, kas õnnestuks suurendada Maui delfiinide arvukust, kui nende selga kinnitada satelliit-saatjad. Neid väikesekasvulisi mereloomi on praegu nimelt ainult 150 ringis... Maailma esimene mereloomi kaitsev seadus võeti Uus-Meremaal vastu juba aastal 1904, ning see oli tingitud soovist kaitsta vaprat delfiini, kellele meremehed andsid nimeks Pelorus Jack.

19. sajandi lõpus oli Uus-Meremaal kaks suurt sadamat – Põhja saarel asuv Wellington ja Lõuna saarel paiknev Nelson. Wellingtonist Nelsonisse sõitvatel laevadel tuli minna kõigepealt läbi avara Cooki väina ja seejärel läbida kitsas, ohtlik ja karide rikas Pelorusi väin. (Nimi "pelorus" on küll kõlalt sarnane venekeelse Valgevenega (Belorus), kuid tegelikult sai väin oma nime vanaaegse navigatsiooniriista järgi.) Pelorusi läbimine oli meremeeste jaoks tõeline katsekivi ja laevahukk oli selles väinas 19. sajandil üsna tavaline asi...

1888. aastal märkas kuunari "Prindle"

kapteni laeva ees ujuvat suurt heledat hiidkala. Madrused tahtsid mereeluka maha kõmmutada, kuid kapteni naine keelas neid ja tegi targasti! Isehakkanud teejuht viis "Prindle'i" kenasti ja kiirelt ohtlikest karide vahelt läbi ning kadus siis laintesse.

Valge delfiin hakkas sestpeale kõiki laevu läbi Pelorusi väina juhtima, ning tema ilmudes röömustasid meremehed: "Pelorus Jack ilmus välja! Enam pole mingit muret!"

Pole päris kindel, kas Jack oli albiino või hoopiski helehall Risso delfiin, ladinakeelse nimetusega *Grampus griseus*. Oma vääruslikku teejuhtitööd tegi Pelorus Jack tublisti üle 20 aasta (delfiinide eluiga on umbes 30 aastat) ja sai kodukandis lausa legendaarseks kangelaseks.

Kuid ka meresõitjad pole vennaksed: üks laeva "Penguin" reisijatest tahtis purjuspäi mängida julget kütiti ning sai oma püssiga pahaaimamatule Jackile pihta. Kuulhaavast purskuv veri värvis lained punaseks ning delfiin kadus jäljetult...

Just siis tehtigi Uus-Meremaal esimene delfiini kaitsev seadus: kuberner pani oma määrusega Pelorus Jacki küttimise keelu alla. Ei tea, kuidas

Jack sellest teada sai – igatahes ilmus ta mõne aja pärast jälle d'Urville'i saarte läheduses nähtavale ja jätkas viha pidamata oma tööd. Ainult siis, kui Pelorusi väina ilmus "Penguin", ei andnud ta end näole. Ilmselt oli Jacki poolt ka merejumal Neptun: "Penguin" vajus õige peatselt laevahuku tagajärel merepõhja...

Sadu inimelusid päästnud Pelorus Jacki meenutatakse Uus-Meremaal tänini. Temast on kirjutatud raamatuid ning loodud laulgi. Selle autoriks on Uus-Meremaa folkmuusika isaks tituleeritud Phil Gartland. Kui su arvutil on kõlarid olemas, siis võid laulu kuulata, märkides aadressiks: <http://www.urbanlegend.com/~mattsq/pj/about/pelorusjack.mp3>

Võimalik, et ka delfiinide hulgas liigub siiamani legend vaprast Pelorus Jackist!

Alma Stern

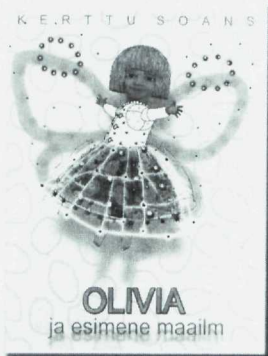

Hulk ilusaid raamatuid jõuluvana varudesse!

Enne jõulupühi algab raamatutegijate "heinaaeg": hommikust õhtuni kestab töö kirjastuste põldudel! Kui Sul veel pole nooremale õele-vennale kingitust varutud, siis lippa kindlasti raamatupoodi.

Väikese Olivia suured mõtted

Kerttu Soansi "Olivia ja esimene maailm" on ilus raamat – kauniduse eest koguni auhinna saanud. Ja lood ning kunstnik **Urmas Viigi** tehtud pildid on samuti ilusad, nii et teost sobib kinkida ka mudilaste isadele-emadele. Jõuluaegast pajatav jutt räägib kommipuust. Kas sina oled sellist puud näinud?

...

Ja Olivia avas raamatu. Esimesel leheküljel seisis:

"Kommipuu hooldamise raamat."

Kommipuu annab iga päev ühe kommi sellele, kes teda hästi hooldab.

Olivia keeras lehte:

Kommipuu ei taha vett. Ka ei taha ta päikest ja tuult, vähem veel rahet ja lund. Kommipuu tahab hella südant ja häid tegusid.

Järgmisel leheküljel oli üks punase äärega tühi ring ja üks rohelise äärega tühi ring. Ringide all oli selline jutt:

Õhtul, kui päev lõppenud, värvid Sa just nii palju oma südameringist punaseks, kui palju oli Sinu südames hellust, ja nii palju oma teguderingist roheliseks, kui palju Sa tegid häid tegusid. Ainult Sa ise teed seda, sest vaid Sina tead, mis on Sinu südames ja Sinu peas. Kui värvid oma ringid ausalt, siis Kommipuu annab Sulle kommi. Kui aga valetad, jääb puu nõrgaks ja kommid kuivavad ära."

© Kerttu Soans, Urmas Viik

Mõnusat lugemist limpsilimpsijatele

Öeldakse, et söögi kõrvale ei sobi raamatut lugeda, kuid limonaadijoomise kohta see keeld kindlasti ei käi – seda enam, et **Andrus Kivirähk** on nüüd kirjutanud seiklusrohke loo "Limpa ja mereröövliid", mis jutustab meile kõigile limpsisiltidelt tuntud tegelestest. Limmo ja Limma perel on külas limpsipörsas Limpa, kes algul paistab huvi tundvat ainult limonaadi vastu, kuid hiljem selgub, et temast on asja isegi mereröövlitega võitlemisel. Kuid mereröövliid on selles raamatus isevärki...

...

"Kust sul üldse selline mõte pähe tuli, mereröövliks hakata?" päris Limmo. "Padja kohta väga ebatavaline amet."

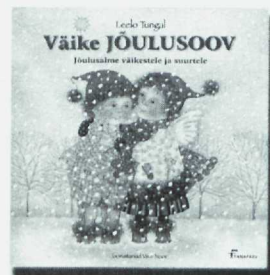
"Mispärast?" turtus padi. "Padjad on alati olnud metsik ja õhtlik hõim. Mina elasin varem kahe venna juures ja pidasin nende juhtimisel igal õhtul maha kohutava padjasõja! Ma lendasin nagu pommilennuk kahe voodi vahel ja virutasin muudkui pats ja pats kõigile vastu pead! Aga siis ühel päeval tuiskasin ma kogemata vastu raamaturiulit, sealt pudenesid raamatud alla ja ma sain ühega vastu nina. See oli mereröövliiraamat nimega "Aarete saar". Pärast seda otsustasin ma, et aitab küll padjasõjast, tahan teha jubedamaid asju! Lasksin vendade juurest jalga ja hakkasin mereröövliks."

© Andrus Kivirähk

© Anni Mäger, Saatchi & Saatchi 2004

Jõuluvanale ette lugemiseks

Jõulumehed võivad küll omavahel erineda nii habemete pikkuse, nina punasuse kui ka mantlivärvipoolest, kuid kõik nad on loomult salmimaid. Kui tahad leida enda jaoks sobivaid jõuluvärsse, siis võiksid lahti teha **Leelo Tungla** uue luuleraamatu "Väike jõulusoov" – sealt leiad nii pikki kui ka pisikesi luuletusi. Pildid joonistas raamatule **Viive Noor**, kellele käis modelliks terve hulk päkapikke. Kas nad kunstnikule iga kord ka komme töid, pole teada, aga arvata võib, et nii säravaid pilte joonistades tuleb ikka midagi magusat põske pista!

Meisterdetektiividele!

Kirjastus Väike Vanker on lisaks Olivia raamatule avaldanud veel ühe vahva teose: **Martin Handfordi** isevärki nuputamisraamatu "Kus on Volli?" Ega pildiraamat veel tähenda, et tegemist oleks "titekaga" – enimini sobiks Volli-raamat noortele detektiividele mälu ja tähelepanu aren-

damiseks. Nimelt on Volli sihuke tegelane, kes armastab liikuda rahvarikastes kohtades, ning lugeja peab ta ära tundma nii sportlastest kubisevas suusametsas, rahvarohkes mererannas kui mujal. Selle raamatuga võiks korraldada väikesi võistlusi: kes pereliikmetest leiab Volli esimesena üles?

Saux, Triibukas ja ja muudugi kõik JESSICA ALBA fännid!

Jessica Maria Alba sündis 28. aprillil 1981

Pomonas, kuid kuna pereisa töötas lennunduses, siis kolis pere tihti ühest kohast teise. Kui Jessica oli 9aastane, sai Albade elupaigaks Los Angeles. 12aastaselt täitis Jessica unistus: juba viieselt oli ta unistanud näitlejatööst ja pärast ühe konkursi võitmist sai ta auhinnaks tasuta õppimise näitekunstikoolis. Aasta hiljem anti talle peaosa filmis "Camp Nowhere". Jessica oli edukas ja õige varsti pakuti talle Maya osatäitmist filmisarjas "Flipperi uued seiklused". Delfiine oli ta alati armastanud ja nüüd sai ta koos nendega mängida ja ujuda! Selle töö lõppedes mängis Jessica mitmetes sarjades, kuid 16aastaselt otsustas paremate rollide leidmiseks kolida New Yorki. James Cameron ja Charles H. Eglee olid alustanud just uue serialiga "Must ingel", milles Jessicale anti peaosa.

**SAADAN
TEILE OMA
LEMMIK-
NÄITLEJA
ANDMED**

NIMI: Jessica Marie Alba
SÜNNIPÄEV: 28. aprill 1981
TÄHTKUJU: Sõnn
SÜNNIKOHT: Pomona (California)
ISA: Mark Alba
EMA: Kathy Alba
VEND: Josh Alba
SILMAD: pruunid
JUUKSED: pruunid
PIKKUS: 171 cm

Maxina, keda Jessica mängis kaks aastat, sai temast paljude tüdrukute iidol.

Jessica on saanud mitmeid auhindu, millest viimane oli suvel võidetud Teismeliste Lemmiku tiitel.

Praegu on Jessical käsil töö tervelt kolme filmi juures ja kõik need peaksid kinodesse jõudma aastal 2005: "Fantastic Four", "Sin-city" ja "Into the Blue".

Sarjafilmi "Must ingel" saate vaadata igal reedel TV 3 kanalil.

Jessica suur fänn Sweet Poison

SARMIKAS SERIAALIKANGELANNA

Räägin teile oma lemmikust Angie Cepedast. Selle populaarse filminäitleja täisnimi on **Angelica Maria Cepeda Jimenez** ja ta on sündinud 02.08.1974. aastal Kolumbias. Kuid olenemata nooremapoelsest east, on naine jõudnud mängida juba kuues seriaalis ja neljas mängufilmis. Angie vanemateks on Jose Cepeda ja Yadhira Jimenez. Tema lemmikloomaks on koer Luna. Angie pole päris vallaline, tal on peigmees Diego Torres. Meie tunneme Angie Cepedat kahest filmist, mida meie

oma tele-ekraanidelt on näidatud. Need on: "Vaene tüdruk" ning "Luz Maria". "Luz Maria" valmis 1998. aastal ja selle tegevus toimub veel siis, kui inimesed sõitsid alles ringi hobuste ja tõldadega, ning naistel olid väga ilusad kleidid. Sarja peategelaseks on kaunis nooruke Luz Maria Camenjo (keda kutsutakse lihtsalt Lucecitaks) ja teda mängibki Angie. Meeskangelaseks on noor julge noorsand Gustavo Gonsales, keda mängib Christian Meier. Tegemist on väga siira ja armsa filmiga.

Kas teate, et Luz Mariat on Eesti tele-ekraanidel näidatud tervelt 3 korda? Esmalt siis, kui tegutses veel TV1, ja pärast seda, kui Luz Mariast oli kujunenud hittserial, hakati seda näitama Kanal2 ekraanil. 2004. aastal nõudsid vaatajad filmi ekraanile ta

gasi – ja nii näidati seda juba kolmandat korda. Eks näis, kas kunagi tuleb ka neljas kord...

"Pobre Diabla" (eestikeelse pealkirjaga "Vaene tüdruk") on film, mis valmis 2000.a. Jällegi särab peakangelanna rollis võluv Angie Cepeda, kes kehastab sarmikat 18aastast Fiorella Morellit. Neiu on pärit vaesest perest, kuid saab miljonär Meija Guzmáni lesena hoobilt rikkaks. Teist peategelast, 26aastast Andres Meija Guzmánit mängib Salvador Del Solar.

Angie Cepedale saab ka kirjutada, annan siin ühe aadressidest:

Angie Cepeda
Montero Rosas 1074, Santa Beatriz
Lima, Peru

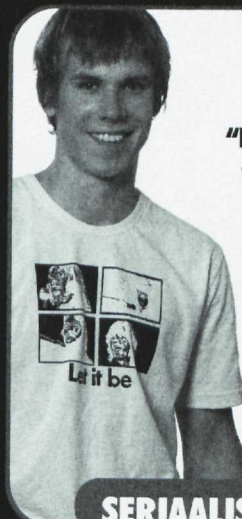
Võib vaadata ka kodulehekülgi:

www.angiecepeda.cjb.net

www.serials.ru

kus on ka paljude teiste filmide kohta andmeid.

Kerli Kuntro
Lääne-
Virumaalt

**"Kodu keset linna"
fännidelt ootame
nüüd küsimusi
Rasmusele.
Vastused
leiate koos
Mirtel Pohla
omadega
meie jaanvari-
numbris!**

SERIAALISÕPRADELE!

**SAADAN
TEILE OMA
LEMMIKNÄITLEJA
ANDMED**

NIMI: Jessica Marie Alba
SÜNNIPÄEV: 28. aprill 1981
TÄHTKUJU: Sõnn
SÜNNIKOHT: Pomona (California)
ISA: Mark Alba
EMA: Kathy Alba
VEND: Josh Alba
SILMAD: pruunid
JUUKSED: pruunid
PIKKUS: 171 cm

Juba mitmel suvelõpul on Hea Lapse hea sõber Rekatoläkitanud Taani Kuningriigis asuvasse Legolandi ühe meie agaramatest Lego-lehekülje kirjasaatjatest. Sel suvel naeratas loosiõnn Hiiumaa poisile Aro-Atsile, järgmisel aastal on see võimalus ehk kellelgi teisel legofännidest. Kuid kõigepealt loeme Aro-Atsi reisimuljeid.

egolandi sõitsin koos oma 24-aastase venna Veikoga.

Põnev oli juba lennukisõit Stockholmist ja seal edasi teise lennukiga Billundi. Legoland asub kohe lennujaama kõrval. Hotelli sõidutas meid Legolandi kirjadega mikro buss. Legolandi hotell on ka lego-stiilis kujundatud. Legomaa asubki kohe hotelli kõrval. See koosneb mitmest eri osast, nagu näiteks Rüütli Kuningriik, Duploland jne.

Kilde Legolandist

Kõige põnevam oli sõita legoklotsidest kanuuga, mis liugles mitmemeetrise kosest alla. Huvitav oli ka kino, kus näidati 20 minuti pikkust multifilmi, mille tegelased olid legoklotsidest. Ette tuli panna erilised prillid, mis tekitasid tunde, et tegelased lausa puutuvad sind. Vahel pritsiti, ilmselt kuskilt mujalt, vaatajatele veidi vett, et kõik veel rohkem nagu päris oleks.

Paljudes kohtades olid töötoad, kus sai legoklotsidest kokku panna igasuguseid asju. Huvitav oli see, et valdavalt tegutsesid isad, lapsed vaatasid rohkem pealt.

Oli ka niisugune koht, kus sai mängida arvutimänge, mille tegelased jällegi klot-sidest.

Kõik, mis Legomaal vähegi teha andis, oli tehtud legoklotsidest – lausa terved linnad, seadeldis, mis tõstab laevu mägedest üle, kuningaloss, rong, karussellid, loomad-linnud (kaelkirjak, hüään, jaana-

lind, pelikan, lõvi)...

Legomaal toimuvad ka etendused. Meie nägime esinemas akrobaate ja kantrilauljaid. Vahva oli Legolandi orkester, kes marsis koos õukonnaga ringi.

Hotellis olid väga head toidud. Rootsi laud oli liigagi rikkalik. Mina sõin ainult arbuusi ja jäätist.

Hotellis olid ka meisterdamise toad tohutu hulga legoklotsidega. Mina võtsin osa võistlusest, kus tuli 15 klot-sist kokku panna midagi põnevat.

Ennast oleks võinudki Legolandi unustada!

Tänud Rekatole ja Heale Lapsele!

Aro-Ats Aasma
Emmaste põhikooli 1. klassist

KNIGHTS KINGDOM

**Osale
võistlusel!!**
Loosi lähleb Lego komplekt Suur
turniir ja 4 Vladek-võitlejat

LEGO Rüütlite kuningriik!

Võta osa põnevast seiklusest ja tunneta keskaegse hea ja kurja vahelise võitluse hõngu. Sind ootab viis kangelaslikku Lego rüütlit. Kas sa tahad olla suursugune Morcia kuningas või õel rüütel Vladek?

8781 Mokia loss

8779 Suur turniir

LEIA ÕIGE KILP

Aita rüütlitel leida oma kilp.
Tõmba joon rüütli juurest talle kuuluva kilbini.

Nimi: _____

Aadress: _____

Vastus saada hiljemalt 5. jaanuariks aadressil:
Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146.

PE ^B 2 1378 2004, 12

Born

Vannitades lõbu laialt!

Kas sa juba tead, et UUS Baby Born saab nüüd ka oma vannikeses sulistamas käia. Baby Born armastab vees mängida ja on vannis õnnelik. Baby Born joob ka lutipudelist, valab päris pisaraid ja teeb oma mähkmed märjaks. Baby Born sööb oma beebitoitu ja oskab potil käia. Vannitades lõbu laialt, kui sul on UUS Baby Born Zapf Creationilt.

www.zapf-creation.com

Zapf
Creation®